National Library 5625
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 17 1977
NEWSPAPER SECTION

B103/a/20/6

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 34 (2381) XXVI aastakäik

Neljapäeval, 5. mail 1977 — Thursday May 5, 1977

Üksiknumbri hind 35 centi

Kas baltlaste diskrimineerimine?

Pariisi müstiliste pommitamiste telgitagused selgumata

SYDNEY — „Australian New Digest-International'i" toimetaja J. P. Kedys saadab Pariisist pikema ülevaate seal toimunud pommitamiste kohta N. Liidule kuuluvate hoonete ees, milledes süüdistatakse baltlasi. Ajakirjanik annab pommitamiste kohta üksikasjalise ülevaate, kuid ei oska nendele ootamatutele aktsioonidele anda loogilist seletust. Balti juhtivad tegelased Sydneys peavad neid pommitamisi provokatsiooniks, millede eesmärgiks on baltlasi diskrimineerida enne juunis toimuvat Belgradi konverentsi.

Austraalia ajakirjanik kirjutab:

Jõudes 14. aprillil Pariisi, kuulsin, et baltlased on pommitanud seal mõningaid Nõukogude asutisi. 6. aprilli varahommikul lõhkes üks pomm Nõukogude saatkonnahoone ees Pariisis, mis aga ei tekitanud nimetamisväärset kahju. 12. aprillil, umbes kell 4 hommikul lõhkes teine pomm Prantsuse ja Nõukogude Vene Sõprusühingu asutuse ees, mis purustas hoone esise. Mõni tund hiljem samal hommikul lõhkes järjekordselt uus pomm „Globe" nimelises raamatulaos, mis on Nõukogude kirjanduse levitamiskeskuseks Prantsusmaal. Pomm hävitas lao ja selle sisustuse täielikult.

Kohe peale plahvatusi teatati telefonil tundmatute isikute poolt prantsuse ajalehtede ja teadete agentuuridele: „Siin on Baltimaade vabastamise rinne. Me teostasime need rünnakud ja me jätkame neid." Teine kõne avaldas: „Meie sooviks on vabastada Eesti, Läti ja Leedu vabariigid, mis okupeeritud Nõukogude Vene poolt 1940. aastal."

11. aprillil Nõukoude Vene välisministeerium Moskvas esitas Prantsuse saadikule ägeda protesti, nõudes Nõukogude ametiisikute ja varanduste kaitse garanteerimist.

Vene saadik Prantsusmaal samuti esitas protesti sündmuste kohta Pariisis.

Prantsuse ajakirjandus, televisioon ning raadio käsitasid Nõukogude asutuste pommitamist Pariisis laiaulatuslikult. Selle juures mainiti kuidas Eesti, Läti ja Leedu sõjalise jõuga üle võeti Nõukogude Vene poolt. Pommitamisest Pariisis kirjutasid: France Soir, Le Matin de Paris, L'Aurore, Le Monde, Le Parisien ja mitmed teised.

Mitmete lehtede poolt mainiti, et baltlased Prantsusmaal on olnud kõige rahulikum osa välismaalastest.

Ootamatu pommitamine on üllatuseks politseile ja Prantsuse julgeoleku asutustele.

Nende raamatud on puhtad baltlaste osas vägivaldsete aktide poolest. Senini ei ole teostatud ühtegi arreteerimist, mis näitab, et politseid ei ole kindlaid tõendeid tekkinud olukorras. Ootamatu aktsioon baltlaste poolt Pariisis võiks esile kutsuda sama teistes baltlaste asukoha maades nagu USA-s, Kanadas, Inglismaal, Saksamaal, Austraalias ja Lõuna-Ameerikas.

Miks baltlased Pariisis peale 30 aastast rahulikku eksistentsi alustasid pommitamisaktsioone, on väga raske vastata ühe lausega.

Kuid põhjusi võib otsida olukorrast Baltimaadel, kus üksiku 1918—1940 aastates trükitud raamatu või põrandaaluse lendlehe leidmine mõnest korterist võib tuua kuni 10 a. vangistust või orjalaagrisse saatmist. See on vaid üks väheseid põhjusi baltlaste aktsiooniks Pariisis, mainib Austraalia ajakirjanik.

Pühapäeval, 1. mail toimus Torontos Peetri koguduses leerilaste õnnistamine. Pildil vasakult paremale.

1 rida: Linda Turu, Linda Irene Kukk, Linda Kängsepp, Ene-Pia Reitav, Annaliisa Luik, organist Inga-Pia Korjus, õp. Oskar Puhm, õp. Udo Petersoo, koorijuht Margit Viia, Anne Nurmse, Katrin Aime Kütti, Linda Celia Laur, Erika Jõgi, Heidi Raps.

2 rida: Maris-Ann Heinmaa, Heidi Lee Simonlatser, Eva Tigane, Kaarin Maimets, Linda Karuks, Mary-Ann Tomingas, Malle Marie Vällik, Ellen Lindau, Tiiu Margit Jalakas, Elyn Saar, Tiina Igav, Tiina Vällik, Kai Ellen Kallikorn, Riina Karen Varik.

3 rida: Allan Seim, Mark Kass, Martin Arike, Robert Vessmann, Ando Kass, Linda Ann Kikkajoon, Karin Epp Ots, Piret Tomingas, Heidi Klamas, Vello Ehvert, Uku Vastopä, Valdo-Alan Karelson, Toomas Kasekamp, Harald Allan Rajaste.

4 rida: Mart Käärmann, Paul Varik, Andu Tõllasepp, Thomas Vanaselja, Peet Vähi, Michael Allan Õunpuu, Raivo Kasenurm, Michael Robert Negus, Andres Richard Negus, Matti Jalaks, Erik Vällik, Erik Paul Väli.

5 rida: Andrus Kingissepp, Peter Adelson, Edvard Paan, Robert Paan, Paul Kristjan Lindau, Tõnis Tõllasepp, Alan Walter Väli, Aarne Tork, Alar Allas, Erik Soostar, Alan Kann.

Vance pehmendab Carteri inimõiguste poliitikat

WASHINGTON — Ühendriikide välisminister Cyrus Vance pidas Georgia ülikooli õigusteaduskonnas kõne, kus ta tunduvalt pehmendas president Carteri poolt deklareeritud inimõiguste rakendamise poliitikat, mainides, et kui ameeriklased propageerivad inimõigusi teistes riikides, siis peavad nad olema realistlikud ja vältima oma väärtuste pealesurumist teistele riikidele. Poliitilised vaatlejad mainivad, et välisminister Vance ajab kontroversiaalsete inimõiguste küsimuste alal kesktee poliitikat, pooldades inimõiguste rakendamist kuid hoidudes samal ajal selle teistele pealesurumisest.

Tema kõne oli osalt mõeldud selleks, et selgitada lähemalt Ühendriikide inimõiguste poliitikat, mis on sattunud N. Liidus terava kriitika alla.

Samal ajal on aga Carteri inimõiguse poliitikat kritiseeritud ka liberaalsete gruppide poolt lääneriikides, kuna paljude liberaalide arvates ei lähe Ühendriigid inimõiguste poliitika rakendamisel nii kaugele kui vajalik,

andes oma abi sellistele diktatuuririikidele nagu Lõuna-Korea, kus inimõigused on piiratud.

Välisminister mainis, et Ühendriikide poliitika eesmärgiks on kaitsta iga üksikisiku väärikust, kuid ta lisas, et inimõiguste poliitika viljelemisel peame alati silmas pidama, et meie võim ja tarkus on piiratud.

Propageerides sellele küsimusele realistlikku lähenemist, mainis Vance, et inimõiguste rakendamine saab suurte tagasilöökide osaliseks kui ameeriklased paindumatult oma väärtusi teistele peale suruvad.

Ta leidis, et Ühendriigid saavutavad oma eesmärke ainult siis kui nad käsitavad inimõiguste küsimusi üksikjuhuste kaupa.

Vance ütles, et ameeriklaste eesmärgiks ei ole teiste riikide sisemistesse asjadesse sekkumine, kuid samal ajal ei ole see inimõiguste kokkuleppele allakirjutanud riigi sisemine asi kui ta inimõigusi vägistab.

Lõpuks mainis kõneleja, et inimõiguste päevakorrale tõstmine ei too kindlasti nüüd kaasa muudatusi autoritaarsetes ühiskondades, kuid need lootused tuleb üles ehitada tulevikule.

Hanoi võimumehed röövisid L.-Vietnami paljaks

Sõja lõpetamisest möödunud kaks aastat kuid olukord endiselt vilets

WASHINGTON — Ameerika Ühendriikides äratab imestust, et Washington taotleb diplomaatiliste sidemete sõlmimist Vietnamiga, kus inimõigusi pidevalt rikutakse ja vallutatud Lõuna-Vietnami elanikke terroriseeritakse. Nüüd on möödunud sellest kaks aastat kui Ühendriigid Lõuna-Vietnamist lahkusid ja selle maa kommunistidele loovutasid ning selle kahe aasta jooksul on alistatud rahvas pidanud üle elama tohutuid kannatusi.

Elu Lõuna-Vietnamis on kommunistide võimutsemise ajal olnud elanikkonnale palju raskem kui sõja päevil. Ligemale 100.000 sõdurit, riigiametnikku ja politseinikku, kes olid seotud Thieu rezhiimiga, viibivad ikka veel „ümberkasvatuse" treeninglaagrites mis on tegelikult sunnitöölaagrid.

Toit nendes laagrites on vilets ja töö raske ning seni ei ole ametivõimud teatanud, millal need inimesed vabastatakse.

Põhja-Vietnami võimud on Lõuna-Vietnami kohelnud mitte kui „vabastatud" vaid kui vallutatud maad. Põhja-Vietnami sõdurid ja parteitegelased konfiskeerisid ja röövisid kõik ettejuhtuva ning saatsid selle Põhja-Vietnami.

See röövretk meenutab kommunistide sissetulekut Balti riikidesse 1940. aastal kus ärid rööviti kaupadest tühjaks ja toimetati Venemaale.

Ehkki Lõuna-Vietnam on nüüd Põhja-Vietnamiga ametlikult ühendatud, on maa valitsejateks Põhja-Vietnami kommunistid. Lõuna-Vietnami kommunistidele on parteis ja administratsioonis antud ainult väiksemaid ja vähemtähtsaid kohti. Suurematest linnadest on saadetud tuhanded inimesed dzhunglitesse põldu harima, kus elamistingimused on erakordselt rasked.

Mainitakse, et Lõuna-Vietnami pealinnast Saigonist on välja saadetud 700.000 inimest.

TERETULEMAST LÄÄNDE,

XIII Lääneranniku Eesti Päevadele Vancouveris

Briti Columbias 10.—15. juulini 1977. Päevade asukohaks on kaunis University of B.C. poolsaar.

Informatsiooniks palume kirjutada: B. Tesnov, Esimees, 1091 W 59-th Ave, Vancouver, B.C. Canada V6P 1Y1.

Majutamise reservatsioonid: hr. H. Muld, 7362 Sussex Ave, Burnaby, B.C. Canada V5J 3V5.

Tiiu Kroll-Simmul inimõiguste aktsioonikomitee esimees

SYDNEY (MK) — Seoses eelseisva konverentsiga Belgradis, kus tuleb analüüsimisele Helsingi konverentsi otsuste täitmine, toimus Sydney Eesti Majas ikestatud rahvaste esindajate nõupidamine inimõiguste nõudluste toetamiseks Nõukogude Liidu poolt allutatud Ida-Euroopa aladel. Koosolekul peeti vajalikuks avalikult protestida ja Austraalia ning maailma tähelepanu juhtida inimõiguste rasketele rikkumistele N. Vene ja ta satelliitide poolt. Nõuda Helsingi konverentsil tehtud otsuste revideerimist rahvaste enesemääramise õiguste osas.

Eeltoodu hoogtöö läbiviimiseks otsustati luua vastav aktsioonikomitee, mille juhiks valiti Tiiu Kroll-Simmul, kes silmapaistvalt juhtis Balti aktsioonigruppi Balti riikide annekteerimise tunnustamise tühistamise käigus.

Koosolekust võtsid osa peale baltlaste, poola, ukraina, ungari ja tshehhi rahvuste keskorganisatsioonide esindajad ning Ikestatud Rahvaste Queenslandi nõukogu president ja sekretär Brisbane'ist.

Kommunistide verepulm Abessiinias

ADDIS ABEBA — Abessiinia marksistlik sõjaväevalitsus hoiab võimu enda käes kõige tooremate terroristlike võtetega. Addis Abebast saabunud andmeil on valitsusväed ning nende toetuseks loodud n.n. „talupoegade armee" mõrvanud ligemale 500 üliõpilast ja noort abessiinlast Addis Abebas, keda süüdistati „kontrrevolutsioonilises tegevuses". Massimõrvu on toimunud ka teistes Abessiinia linnades. Abessiinia sõjaväeline diktaator Mengistu Haile Mariam sõitis Moskvasse, kust talle on lubatud relvi uute massmõrvade sooritamiseks.

Vello Hubel Kanada Kunstiakadeemia valikkomitee esimeheks

VELLO HUBEL

Kuningliku Kanada Kunstide Akadeemia (RCA) valik-komitee esimeheks on sel aastal Vello Hubel. Selle komitee ülesandeks on läbivaadata uute soovitatud liikmekandidaatide tööd ning siis esitada järeldused Akadeemia nõukogule. Valik-komitee töö on väga huvitav kuna see tegeleb kõigi kunstiharudega ning esitatud tööd on harilikult kõrge tasemega. Komitee koosneb Kanada nimekamaist kunstnikest, kujundajaist ning arhitektidest. Vello Hubel valiti Akadeemiasse 1973. aastal tööstus-rakenduskunsti (Industrial Design) alal.

Venelastel „surmakiired"?

WASHINGTON — Ühendriikides ilmuv ajakiri „Aviation Week and Space Technology" mainib, et venelased on juba kaugele jõudnud selliste „surmakiirte" konstrueerimisel, mis on võimelised Ühendriikide raketid hävitama. Ühendriikide ekspert William Beane mainis käesoleva aasta algul, et venelased kulutavad ligemale üks miljard dollarit aastas selliste kiirte väljaarendamiseks, milline summa ületab seitsmekordselt Ühendriikides samaks otstarbeks kulutatud summa. Ühendriikide kaitseministeeriumi esindajad kinnitavad siiski, et nende arvamise kohaselt ei ole venelased veel nii kaugele oma uurimistööga jõudnud, et nad oleksid praktiliselt lahendanud „surmakiirte" probleemi ning oleksid võimelised produtseerima kiiri, mis on võimelised raketid elimineerima.

Vene kalalaeva kaptenit karistati

BOSTON — Ühendriikide kohus karistas N. Liidu kalalaeva „Taras Shevstshenko" kaptenit 41-aastast Aeksander Gupalov'it 10.000 dollarilise rahatrahviga ja üheksa kuise tingimusi vangistusega Ühendriikide merepiiride rikkumise ja Ühendriikide territoriaalvetes kalastamise pärast. Laeva võtsid 10. aprillil Ühendriikide idarannikul üle Ühendriikide rannakaitselaevad ja toimetasid selle Bostoni sadamasse kus see on seisnud seni ajani.

Kangelasemade tiitlid Eestis

Kahele eesti naisele, töölisele Virve Murumäele Tallinnas ja Lia Rüütlile Saaremaal (Lenini nimelises kolhoosis) anti N. Liidu ülemnõukogu presiidiumi poolt kangelasemade aunimetus, kuna nad olid sünnitanud ja kasvatanud üles kümme last.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Torontos viibis möödunud nädalal Läti saakonnas Washingtonis töötav saatkonnanõunik V. Tomsons, kes kohtus siin Eesti, Läti ja Leedu konsulitega, et arutada konsulaarküsimusi ja Balti riikide välisesinduste probleeme. Vasakult Läti konsul dr. E. Upenieks, Leedu konsul J. Zmuidzinas, V. Tomsons ja Eesti konsul I. Heinsoo. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Okupeeritud Eesti ajakirjanduses ilmusid kommunistide 1. mai rongkäigu loosungid, mis annavad lööklausetega kokkuvõtliku pildi kommunismimaa sise- ja välispoliitilistest probleemidest. Toome allpool iseloomustamiseks mõned nendest loosungitest.

● Nõukogude Liidu töötajad! Laiendage sotsialistlikku võistlust Suure Oktoobri 60. aastapäeva väärilseks vastuvõtmiseks.

● Kirjandus- ja kunstitegelased, kultuuritöötajad! Hoidke kõrgel nõukogude kunsti parteilisuse ja rahvuslikkuse lippu. Pühendage oma anne ja meisterlikkus rahva ja kommunismiürituse teenimisele, looge meie suure kodumaa väärilisi teoseid!

● Haridustöötajad! Tõstke igati õptamise kvaliteeti, täjustage kaadri ettevalmistamist rahvamajandusele. Kasvatage sirguvat põlvkonda kommunismi ideaalide ja kõlbluspõhimõtete vaimus, õpingutesse ja töösse teadliku suhtumise vaimus.

● Euroopa kommunistid! Võidelke kommunistlike ja töölisparteide Berliini konverentsil seatud eesmärkide ja saavutamise eest.

● Palav tervitus rahvastele, kes on heitnud endalt koloniaalahelad ning võitlevad sõltumatuse tugevdamise eest, sotsiaalelu, majanduse ja kultuuri arendamise progressiivse tee eest, rahvusvaheliste majandussuhete õiglasel ja demokraatlikul alusel ümberkujundamise eest.

● Tugevnegu nüüdisaja kolme põhilise revolutsioonilise jõu — ülemaailmse sotsialismi, rahvusvahelise proletariaadi ja rahvusliku vabadusliikumise — võimas vääramatu liit!

● Palav tervitus Hispaania töölisklassile ja kõigile progressiivsetele jõududele, kes võitlevad oma maa vabaduse ja iseseisva arnemise eest.

Sellelaadilisi loosungeid oli kokku vabritseeritud 66 ning „vabadusest" ja „demokraatiast" oli nii palju nõretavat juttu, et need loosungeid täitsid peaaegu kogu okupeeritud Eestis ilmuva parteiajalehe „Rahva Hääle" esikülje.

o

Paljudele läänemaailma ekspertidele ja poliitikutele ei meeldi Ühendriikide president Carteri inimõiguste rakendamise allakriipsutamise poliitika. Põhjuseid võib siin olla mitmesuguseid — osale poliitikutele ja kommentaatoritele ei ole selge venelaste kahepalkne mäng, osa neist sümpatiseerivad kommunismile ja kommunistidele ja osa on lihtsalt häiritud, et see uus poliitika segab nende mõnusat unerahu.

Londonis eraviisiliselt tegutsev kõlavanimeline asutus The International Institute for Strategic Studies, kellel on rahvusvaheliselt tuntud nimi ja kellest peetakse lugu siin ja sealpool raudset rimpa, on asunud intensiivselt kritiseerima ja atakeerima president Carteri poliitikat N. Liidu suhtes ning nädalapäevad tagasi ilmunud Instituudi väljaandes „Strategic Survey 1976" mainitakse, et Carteri ettepanekud venelastele strateegiliste tuumarelvade piiramiseks on „iganenud" ning et presidendi avalik toetus vene dissidentidele annab loodetule vastupidiseid tulemusi. Uurimus, mis ilmub igal aastal, leinab taga Nixon-Kissinger-Ford'i aegu, mainides sealjuures, et kui Ühendriikide sõbrad ja vaenlased oleksid möödunud novembris saanud hääletada Ühendriikide presidendivalimistel, oleksid nad praktiliselt kõik valinud Fordi.

Ülevaates kurdetakse, et president Carteri rõhu asetus inimõigustele muudab N. Liidu võimud dissidentide suhtes karmimaks ning võib ohustada detente põhialuseid.

On arvata, et sellelaadilisi „uurimusi" hakkab päevavalgele ilmuma üha suurmal arvul kui Carter jääb kindlaks oma senise poliitika juurde ja ei tõmbu tagasi. Jääb ainult mõistamatuks, miks inglaste Strateegiliste Uurimuste Instituut tahab iga hinna eest tagasi Fordi, kuna isegi tema oma naiivsuses taipas lõpuks detente poliitika õõnestavat toimet ning kustutas selle sõna oma sõnatagavarast.

AMI

Noorte Aasta

Noorte Aasta korraldamise ümber tekkinud segadused ja arusaamatused tulid muude küsimuste hulgas arutusele ka äsja toimunud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas üldkoosolekul. Eriti huvitas koosolejaid Noorte Aasta ümber valitsev peata olek, kuna skaudid-gaidid on juba välja kuulutanud oma Noorte Aasta ning üldisest kogu eesti noorust hõlmavast noorte aastast on seni väga vähe kuulda olnud. Kes on üldise Noorte Aasta peakorraldaja, kes on vajalikkude ideede andja, kes on eriorganisatsioonide vaheliste ürituste koordinaator ja kes annab sellele suurele algatusele vajaliku kaalu ja sisustab selle vastavalt selle aasta mõttele — need olid küsimused, mis kerkisid esile Kesknõukogu üldkoosolekul.

Koosolekul esitatud sõnavõttudest võis järeldada, et praegused segadused Noorte Aasta ümber on tekkinud lihtsalt sellest, et sellele suurüritusega kaasuvad probleeme ja aasta korraldamist ei ole enne põhjalikult läbi mõeldud vaid toores ja läbitöötamata idee heideti lihtsalt avalikkuse ette ning alles siis hakati mõtlema, et sellel üritusel peavad olema oma korraldajad ja koordineerijad.

Kuidas tekkis selline kaootiline olukord? Nagu niüd tagantjärele selgub, võtsid noortejuhid Baltimore'is Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal toimunud nõupidamisel vastu seisukoha skautlike Noorte Aasta korraldamiseks käesoleva aasta jüripäevast kuni järgmise aasta suurlaagri lõpuni. See otsus tehti teatavaks Rahvuskongressile, kes ilmselt ei osutanud nendele tähtaegadele küllaldast tähelepanu, tehes omapoolse otsuse üldise Noorte Aasta korraldamiseks kusjuures tähtaeg jäeti lahtiseks. Nagu mõningate teiste Rahvuskongressi poolt vastuvõetud resolutsioonide juures ei olnud ka siin küsimus põhjalikult läbi analüüsitud ja kaalutud ning resolutsioonis ei olnud ette nähtud neid organeid ja organisatsioone, kellede õlgadele langeb vastutus Noorte Aasta korraldamise eest.

Nüüd on siiski Noorte Aasta ümber tekkinud probleemid hakanud samm-sammult lahenema, kusjuures üldise Noorte Aasta korraldamise ja organiseerimise kohustused nii Ühendriikides kui ka Kanadas on langenud kohalikule keskorganisatsioonidele — siin Eestlaste Kesknõukogule Kanadas ja lõuna pool piiri Eesti Rahvuskomiteele Ühendriikides. Ühendriikides on juba vastav peamiselt noortest koosnev komitee moodustamisel ning Kanadas kavatsetakse see teha sügisel. Üldiseks kõiki noori haaravaks Noorte aastaks peab tegelikult kujunema järgmine aasta — aasta 1978, mis on ühtlasi Eesti Vabariigi loomise juubeliaastaks.

Noorte Aasta programmi koostamine on kahtlemata võrdlemisi komplitseeritud ülesanne ning selle fikseerimisel tuleks silmas pidada, et vanem generatsioon ei hakkaks noortele täpselt ette dikteerima, mida nad peavad sel aastal tegema, vaid et ka noorte oma mõtted, ideed ja algatused leiaksid vajalikku tähelepanu ja tuleksid praktiliselt rakendamisele. Noortele tuleb selle aasta kestel anda võimalusi laialdaseks isetegevuseks kõigil meie ühiskondliku elu, eestluse säilitamise, kultuurilise tegevuse ja vabadusvõitluse aladel, kusjuures on loomulik, et noorema ja vanema generatsiooni vahel valitseb kõige tihedam koostöö ja üksteise mõistmine. On loomulik, et Noorte Aasta programm peaks olema koostatud selliselt, et selle aasta üritustest saaksid osa võtta nii nooremates kui vanemates aastakäikudes noorte grupid, kusjuures igal grupil oleksid oma ülesanded ja tegevuspiirkonnad.

Skautide-gaidide Noorte Aasta programm võib kujunenda nende organisatsioonide tegevusaluseid arvesse võttes mõningal määral spetsiifiliseks kuid Noorte Aasta üldine programm on siiski niivõrd laiaulatuslik ning paljusid alasid ja probleeme haarav, et skautide-gaidide organisatsioonide koostöö teiste eesti institutsioonidega ja organisatsioonidega kujuneb kahtlemata väga viljakaks ja positiivseks.

Noorte Aasta rakendamisega on suur mõte ja suur idee käiku pandud. Nüüd tuleb leida ainult õiged ja võimekad inimesed selle aasta täitmiseks ning talle väärika ja tulemusrikka sisu andmiseks!

K. A.

Tiina Tuvikene

Soov emale

Ema juuste hõbekroonil veel üks kroon on
Pandud, ei see ole teemantidest ega puhtast
Kullast — see on kroon, mis armastusest kestev
Üle aja — mille ilu imehiilgus ehib meie maja.

Ema kroon on armastus ja armastus ta siida
Lastele see rikkuseks on olnud elurajal... olgu
Talle tema ohvrist Looja päike särav — igal
Päeval avali tal' õnne-aia värav!

Hoidku tema üle Looja õnnistavaid käsi!
Murekoormaid küllalt kannud, oma hoolsas mõttes
Saate-ingliks lastele olnud ligi või ka kaugel —
Iga pisar elu aare, helkinud ta laugel.

Vikerkaared kummardagu tema ukse ette,
Taevatuuled silitagu õrnalt mured palgelt... lilled
Aina naeratagu justkui laste rõõmsad silmad —
Ärgu iial olgu talle päevad tühjad, küllmad!

The Economist:

Muhameedlased kujunevad N. Liidule saatuslikuks

N. Liidu rahvuslike probleemide kohta võtab oma 19. märtsi numbris pikemalt sõna Inglise ajaleht „The Economist". Kirjutise pealkirjaks on „Brezhnevi 101 probleemi", mille all on mõeldud N. Liidu rahvusi. Selle kohta öeldakse, et N. Liidu rahvusprobleemid sarnanevad silmapaistvalt endiste imperialistlike võimude probleemidele nende ülemere valdusis. Vahe seisneb peamiselt ainult selles, et vesi ei lahuta Venemaad selle mitte-vene alamaist.

Neid alamaid on kahte liiki. Ühed kipuvad Venemaalt välja, nagu juudid ja sakslased, teistel pole kuhugi minna aga on sellest hoolimata muutunud tõrkjaiks. Nii mõisteti 8. veebruaril Tbilisi's surma Vladimir Zhvanya, kes oli pomme visanud kolmes Gruusia linnas protestiks seal toimuva venestamise vastu.

Teiste mitte-venelaste poolt on läänemaailma saadetud proteste, palveid ja koguni nõudeid N. Liidust lahkulöömiseks,

muude hulgas 40 miljonilise rahvastikuga Ukrainast, kokku viie miljoni elanikuga Balti vabariikidest, Armeeniast ning Nõukogude Kesk-Aasia muhameedlaste poolt.

1936. a. pärit veelgi kehtiva Stalini põhiseaduse järgi koosneb N. Liit 15-nest liiduvabariigist, 20-nest „autonoomsest" vabariigist, 8-st „autonoomsest" regioonist ja 10-nest „rahvuslikust" alast. Teoreetiliselt on liiduvabariikidel oma valitsused, parlamendid ja isegi omad kommunistlikud parteid ning põhiseaduse artikkel 17 järgi on neil õigus N. Liidust välja astuda.

1944 said nad põhiseaduse täiendamisega koguni õiguse oma sõjaväele ning diplomaatilistele esindustele välisriikides.

Aga nii nagu on kogu N. Liidu valitsemise süsteem osutub see enamasti kõik ainult vaateakna väljapanekuks.

Tegelikult tehakse kõik otsused poliitbüroo poolt Moskvas ja peale Stalini surma rahvustele antud suuremad vabadused kultuuriliseks isetegevuseks kaotati 1961 uue parteiprogrammi kehtestamisega. See näeb ette liiduvabariikide vahelistе piiride kiiret kaotamist ja „täielise ühtsuse" tekkimist.

Kaasaegne pilt on liiduvabariikides erinev. Valgevenes, Kazahstanis ja Kirgiisias on olukord rahulik

aga Balti vabariikides on see sõjakas hoolimata sealse vene elanikkonna rohkusest võib olla aga ehk ka just selle tõttu.

Neist vabariikidest viidi palju inimesi Venemaale, kellede asemele tulid suured hulgad venelasi.

Neid meelitab sinna Balti riikide kõrge arenemistase kui ka see, et need on N. Liidu kõige jõukamad alad. See venelaste sisseränd tekitas reaktsiooni eriti Lätis ning peamiselt katoliiklikus Leedus. Katoliku kirik on Leedus hoidnud teisitimõtlemist elavana ja „Leedu Katoliku kiriku kroonika" on N. Liidus kujunenud üheks kõige kuulsamaks samizdati väljaandeks.

Alates 1967 on umbes 128 000 juuti, kellede üldarvu arvestatakse 2,3 miljonile, N. Liidust välja pääsenud. Sama on õnnestunud umbes 30.000-del sakslasel. Rohkem häda on võimudel siiski nendega, kes on kohale jäänud.

Ja kõige suurem mure siiski alles tuleb. Need ajad saabuvad siis kui muhameedlaste arv nende suurema sündimuse tõttu on kahekordistunud.

Seda arvatakse juhtuvat kunagi sajandi vahetuse paigu.

FK

Laialivalguvad eesmärgid takistavad vabadusvõitlust

1975. aastal Rio de Janeiros aset leidnud World Anticommunist League'i (Ülemaailmaline Kommunismivastane Liiga) kaheksandal konverentsil vastu võetud ühes resolutsioonis mainitakse Eesti vabadusvõitlust. Kuna selle organisatsiooni tegevuse kohta on aegajalt ilmunud ainult üksikuid lühiteateid, siis võib eeldada, et eestlased üldiselt pole tuttavad Liiga tegevusega ega eelpool nimetatud otsusega.

Resolutsioonis öeldakse muuhulgas:

„Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni põhikiri ja ÜRO resolutsioon koloniaalpoliitika lõpetamise kohta ning Universaalne Inimõiguste deklaratsioon tunnustavad kõigi rahvaste õigusi enesemääramisele ja iseseisvusele kui ka kõigi indiviidide võrdset õigust vaatamata rassile, usule või jõukusele.

1975. a. Viinis toimunud ÜRO konverentsil vastu võetud konventsioon määrab vabastamisorganisatsioonide poolt ajutiselt ametisse nimetatud missioonide ja delegaatide õigusliku seisundi.

Samuti näeb see konventsioon ette selliste vabastamisorganisatsioonide esindajatą diplomaatilise staatuse ja esinduslikud õigused rahvusvahelistes organisatsioonides.

Palestiina Vabastamise Organisatsiooni (PLO) vastuvõtmisega ÜRO üldkogusse on loodud õiguslik pretsedent.

Vene kommunistlik impeerium on ikka veel ÜRO liige, vaatamata kõigi ÜRO põhiprintsiipide, selle põhikirja ja kolonialiseerimise lõpetamise resolutsiooni ning Universiaalse Inimõiguste deklaratsiooni järjekindlale rikkumisele.

„Vene kolonialimpeerium süstemaatiliselt orjastab ja ekspluateerib ning hävitab kõiki allutatud rahvaid genotsiidi ja lingvitsiidi teel.

Isikuid, kes võitlevad rahvusliku iseseisvuse, inimõiguste ja poliitiliste ning usuliste vabaduste eest, piinatakse kontsentratsiooni laagreis, kasutades sealjuures kõige barbaarsemaid füüsilisi, keemilisi ja psühhiaatrilisi vahendeid.

Kaheksas WACL konverents mõistab hukka koloniálistliku kommunistliku impeeriumi ja selle poolt rahvaste ja indiviidide vastu kasutatud survesüsteemi ning pöördub ÜRO üldkogu ja vaba maailma valitsuste ning parlamentide poole nõudmisega vastu võtta ÜRO'sse, samasuguste õigustega kui need on kõigil teistel ÜRO liikmesriikidel, revolutsioonilised rahvuslikud vabastamisorganisatsioonid mis võitlevad kommunistliku uus-kolonialismi poolt orjastatud ja Nõuk. Liidu piires leiduvate rahvaste vabaduse eest, nagu Ukraina Rahvuslik Organisatsioon (nn. Bandera liikumine), esindades Ukrainat, samuti kui Nõuk. Liidu poolt vallutatud rahvaste analoogilised, Valge-Vene, Leedu, Läti, Eesti j.t., vabastamisorganisatsioonid, tunnustades sellega nende rahvaste õigust iseseisvusele nagu see on ette nähtud eelpool mainitud konventsioonides ja ÜRO Põhikirjas."

Resolutsioonis leiduvad seisukohad sunnivad järelemõtlemisele ja annavad alust eestlaste vabadusvõitluslike aktsioonide vastavaks suunamiseks.

WACL resolutsiooni vastuvõtmisest on möödunud juba ligemale paar aastat, kuid vastukaja ja informatsioon järgnevate sammude kohta puuduvad. WACL seob vabadust ihkavate rahvaste gruppe ideelistel alustel, kuid selle tegevust – takistavad laialivalguvad eesmärgid ja organisatsiooniline ülesehitus ning nimi, mis kõige arusaadavamatel põhjustel ei eelda universaalset vastukõla.

WACL resolutsioonis esitatud mõtete rakendamine, loodetavate tagajärgede saavutamiseks, jääb ikkagi individuaalsete vabadusvõitluse organisatsioonide ülesandeks, kusjuures nende tegevuse koordineerimine ja ühtlustamine ning informatsiooni vahendamine toimuks keskorganisatsiooni kaudu.

Resolutsioonis esineb vihje organisatsioonide õigemale nimele.

Maksimaalsete tagajärgede saavutamiseks peab võitlusorganisatsioonil olema tabav ja eesmärkidele viitav nimi,

mis juba esimesel kohtamisel loob tarvilіku meeleolu ega jäta kahtlust organisatsiooni sihtide suhtes! (Näit. Välisvõitlus versus Vabadusvõitlus, Central Council + Batun v. Liberation Front jne.)

L. KOOBAS

Vaipu villase lõnga või villa vastu

Kodumaal ilmuvas „Rahva Hääles" ilmus kuulutus kus teatatakse, et teeninduskombinaat „Viru" vahetab vaipu ja teisi kangastooteid Rapla rajooni kultuurimajas Raplas. Vaipade vastu tahetakse villast lõnga, villa või villa koos villase silmkoekaltsuga (viimast vahekorras 800 g villa ja 1000 g kaltsu).

VALVEARST NÄDALALÕPUL

7. ja 8. mail on valvearstiks dr. Tari, tel. 922-3824.

Austraallane Eesti Majas eesti koolis

Samal ajal kui leidub üksikuid eestlasi, kellede lapsed ei valda sõnagi eesti keelt vanemate asjatundmatuse tõttu kasvatuslikes küsimustes, leidub teistesse rahvustesse kuuluvaid, kes huvituvad eesti keelest ja on asunud selle õppimisele. Üheks niisuguseks huvitavaks isikuks on 24-aastane austraallanna Glenys Tolhurst, kes viibib igal koolipäeval New Yorgi Eesti Majas, kus ta keeleteadlase Leida Juksi juures õpib eesti keelt.

Glenys Tolhurst töötab praegu UN-i Austraalia missioonis, olles enne seda kolm aastat töötanud Austraalia esinduses Bangkokis. Ta jääb New Yorki veel kaheks aastaks.

Huvi eesti keele vastu hakkas Glenys Tolhurst tundma oma kodumaal. Olles pärit Adelaidest ca 80 miili eemal asuvast Clare'st, tutvunud ta Lindsaarte perekonnaga, kes elavad Adelaides. Pr. L. Lindsaar õpetanud Glenysile mõned eestikeelsed sõnad. Asunud New Yorki, saanud ta kuulda, et selles linnas on Eesti Maja, kuhu ta varsti helistanud ja palunud informatsiooni, kas leidub isik, kes nõustuks temale eesti keelt õpetama. Nii saigi ta kontakti keeleteadlase Leida Juksiga, kellel eesti keel on erialaks. Ja nii algasid eesti keele õppetunnid.

(VES)

Ülikoolide lõpetajaid

University of South Wales Sydneys lõpetas väljapaistvate tulemustega „University Medal'iga" elektriinseneri alal BEng. kraadiga Rein Vesilo. Ta lõpetas enne seda, 1974. a. Science fakulteedi samas ülikoolis BSc kraadiga. Lõpetaja, kes siirdus tööle ühte elektriala suurfirmasse oli agar kaasalööja noorte tegevuses spordis, males, rahvatantsurühmas, oli Sydney Eesti Üliõpilaskonna juhatusliige jne.. Ta undis Austraalias ins. Kusta Vesilo pojana.

Toronto Eesti Meeskoori austamine pärast hiljuti Montrealis toimunud kontserti. Keskel esiplaanil koorijuht H. Toi, temast paremal solist R. Pohlak, kellele Helle Vaus annab üle lilli. Paremal Montreali Eesti Seltsi esimees E. Aser. Foto: E. Sügise

Eesti komparteis ainult 52,3 prots. eestlasi

Saksa ajaleht Baltimaade venestamisest

BONN (ER) — Pealkirjade all „Unustatud tragöödia", „Kuidas rahvad lastakse verest tühjaks joosta" ja „Venestamine Balti riikides" avaldas Münchenis ilmuv konservatiivne nädalleht „Bayernkurier", mille väljaandjaks Franz Josef Strauss, pikema kirjutise venestamise kohta Balti riikides.

Artiklis toodud andmete kohaselt oli Eestis 1970 teostatud rahvaloenduse andmeil 1,356 miljonit elanikku, kellest ainult 68 protsenti eestlasi. 1934 oli eestlaste protsent 92.

Elanike juurdekasvust ajavahemikus 1951—1970 moodustasid 47,8 prontsenti sisserännanud venelased ja ukrainlased.

Eriti rohke oli venelaste sissevool Eestisse 1966—1970, mil nad moodustasid tervelt 61 protsenti elanikkonna juurdekasvust. Suur hulk sisse rännanud venelastest on kompartei liikmed, kes forsseerivad süstemaatiliselt elanikkonna venestamist.

Nõukogude Eesti komparteis on ainult 52,3 protsenti eestlasi, seega peagu pooled venelased.

Vahepealkirja all „Ikestatud aga mitte murdunud" märgib ajaleht:

„Sisemine vastupanu pole veel tänini lõppenud. Võib märgata kolme voolu: moraalsed-eetilised nõudmised, võitlus rahvuslikuks vabanemiseks ja inim- ja kodanikuõiguste taastamine.

Kõige kujukamalt esinevad need kategooriad N. Eestis.

Leedus on nende diskuteeritavate küsimuste skeptra laiem ning seetõttu raskemini redutseeritav nimetatud kolmele nõudmisele. Leedus on rahulolematuse raskuspunkt usulistel ja rahvuslikel aspektidel.

Eestis pole vastupanu juhtiv aspekt nii selgesti kindlaks määrtav.

On kehtiv kõige kolme Balti riigi kohta, et nad pärast Teist maailmasõda pühendasid oma jõu vaimsete väärtuste, inimõiguste ja rahvuslike õiguste jaluleseadmiseks. Arvuliselt olid nad küll nõrgad, ent mitte ilma vaimse jõuta.

Suure tähelepanuga jälgivad nad uue USA presidendi Carteri kavatsust inimõiguste realiseerimiseks kogu maailmas.

Kanadasse on saabunud tuhanded põgenikud

Uus pagulaspoliitika muutub kitsamaks

Kanada on tähendanud tuhandeile poliitilistele pagulastele julgeolekut ja võimalust jälle nautida täielikku isiklikku vabadust. See riigi pagulaspoliitika on olnud seni peagu laitmatu viimaste paarikümne aasta jooksul.

1957 võeti siin vastu 38.000 ungarlast; 1968— 12.000 tshehhi ja slovakki; 1970 — 228 tiibetast; 1972 — 4420 aasia põgenikku Ugandast; 1973 — 4000 tshiili põgenikku; 1975 — 1000 põgenikku Vietnamist ja 1976 — 1000 põgenikku kodusõja keerises olnud Liibanonist.

1949—53 aastate jookul on Kanada võtnud vastu kuni 100.000 põgenikku erimaailmaosadest.

Paljud neist on ajanud oma asju kaua ametivõimudega, et siia tuua ka omakseid, kus küsimuses olid vennad ja õed. Kanada parlamendis on liberaalide partei liige Stanley Haidasz rõhutanud, et nende isikute kohtlemine Kanada poolt on olnud väga suuremeelne kuni 1969. aastani ja oli veel hea kuni 1974. aastani, selle järele on aga sissepääs muutunud kitsamaks.

1974. aastal võeti 345-st sooviavalduse esitanud idaeurooplasest vastu vaid 10%.

Pärast Helsingi konverentsi on perekondade ühendamisest palju räägitud. Uus kanada immigratsiooniseadus annab eesõiguse perekondade ühendamisele ja humanitaarsele pagulaste kohtlemisele.

Praost Kiviranna lääneränikul

PORTLAND (VE) — Ametireisil Oregonis ja Washingtonis viibis New Yorgi Lex. Ave. koguduse õp. R. Kiviranna, külastades praostkonna kogudusi Portlandis ja Seattles. Silmapaistva kirikutegelase ja populaarse kõnemehe saabumine New Yorgist, oli kirikusse (ja jumalateenistusele järgnenud aktusele) koondanud Portlandi ajaloos ennenähtamatu hulga pealtkuulajaid. Praosti jutlust kuulati suure huviga ning helilindistati. Oli suursündmus, mis niipea ei unune.

Kuna 17. aprillil toimunud pidulik jumalateenistus tähistas ühtlasi ka kohaliku õp. O. Puusepp'a pensionile siirdumist, oli pühalikuks tseremooniaks saabunud küllalt veel õp. Pastik Los Anglesist. Kontsertosas esines Portlandi laulukoor Z. Vaga juhatusel.

Aktuse avas teadustajana H. Kallmann.

Päevakohase kõne pidas koguduse esimees, metsateadlane R. Kangur, andes õp. Puusepp'ale üle auaadressi.

Tervituskõnedega esinesid A. Raja ja V. Nigol Seattlest, Silvi Kallmann, E. Sööt, V. Raudsepp ja Vancouveri eestlaste nimel õp. Pastik. Järgnenud koosviibimisel arutati koguduse tuleviku muresid ja lootusi ja tervitati soojalt uue õpetaja saabumist eeloleval varasuvel. Veel mõlgutati eraviisil mõtteid ühistöö aluseks Seattle koguduse ringkondadega, tervitades igasugust koostööd.

Aplausi ja elavat kiitust avaldati praost Kiviranna humoorika kohvilaua kõne eest. Praost tõi piltlikult esile pagulaselu algstaadiumi „varjuküljed" huvitava veste näol „Elektrikellast", kus kunagised DP-d uuel maal igapäevast leiba teenima minnes, hommikuti tööle siirdudes ning kokkuhoju tähe all uut elu alustades, seinast välja lülitasid elektrikella kontakti.

Alles mõne aasta möödudes, oldi lõpuks nõnda kaugel, et kontakt võidi jätta seina.

● Suur hotellide ja motellide kompanii „Holiday Inn" annab oma arvukate külaliste jaoks välja ajakirja „Companion", milles tuuakse igakülgset informatsiooni ka kompanii ettevõtete kohta. Selle ajakirja k. a. veebruari number toob ära lehekülje pealkirja all „Thoughts" (Mõtteid), mis kirja pandud mag. Eugen Raudsepa poolt. Psühholoog E. Raudsepp on neid korjanud hea kogu maailmas tuntud tegelastelt paljudelt elualadelt, mis seekord käsitavad „Thoughts on Life".

Selle tõestisündinud loo epiloogiks pajataksime siinkohal pisikese eesti poisi Alex'i terast tähelepanu praosti kõne järelkajana. Olles vanematega koos kutsutud õhtusöögile, tõmbas poiss enne lahkumist seintest välja kõik „üleliigset kulu" tekitavad kellakontaktid. Vaene kirikuvanem, kes alles järgmisel hommikul kõik avastas...

Tänu Portlandi eesti daamide küpsetuskunsti saavutustele ning koduvalmistatud delikatesside rohkusele laudadel, veedeti pärastlõunatunnid hubases meeleolus.

Kanada kaotab palju tööjõudu streikide tõttu

OTTAWA — Otsene ajakaotus tööseisakuist streikide tõttu tõusis 1976. a. Kanadas 10.624.130-le tööpäevale, nagu kinnitavad aprillis avaldatud sellekohased statistilised andmed. Kogusummas oli 1030 streiki hõlmates 1,582. 631 töölist (nende hulgas 830.000 töölist, kes demonstreerisid „protestipäeval" 14. okt. 1976).

Võrdluseks antud 1975. a. arvud näitavad, et siis oli 1171 streiki, mis hõlmasid 506.443 töölist ja kaotatud tööpäevade arv oli 10.908.810.

Kõige madalam streikide arv oli möödunud aasta detsembris, kus oli ainult 120 streiki, milles olid osalised 45.352 töölist ja kaotsi läks 258.990 tööpäeva.

Käesolev aasta on järgnenud eelmiste eeskujule, kuid arvud on veelgi langenud. Jaanuaris oli 95 streiki, kus olid segatud 26.820 töölist ja kaotsi läinud tööpäevade arv oli 201,700. Sellesse on arvestatud kä viis streiki, mis olid keskvalitsuse asutistes, kuhu olid segatud 408 töölist ja kaotsi läks 1860 tööpäeva.

Provintsidest on esikohal Quebec 110.130 tööpäevaga, teiseks Ontario 45.610 tööpäevaga ja kolmas Newfoundland 19.950 tööpäevaga.

● Eesti Ohvitseride Kogu Rootsis korraldas laupäeval, 23. aprillil Eesti Majas koosviibimise õhtusöögiga Eesti Vabariigi Sõjakooli aastapäeva tähistamiseks.

GM RK REIN KOPPEL
CHEVROLET-OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

KAASMAALASED
Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.
HÜPOTEEKLAENUD 9,5% aastas
Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.
PERSONAALLAENUD 10,2% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.
ÜHENDUSES ON JÕUD!

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50
Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"
Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....

Eesti Pensionäride Klubi Torontos
PEAKOOSOLEK
peetakse neljapäeval, 19. mail kell 2 p.l. Eesti Maja keskmises saalis. Klubi liikmeid palutakse käesolevat kuulutust võtta kutsena ja rohkearvuliselt koosolekust osa võtta.
JUHATUS

ESTO MUTUAL FUND, LTD.
Aktsia hind reedel, 29. apr. $4.84
18 King St. E, Suite 207
Toronto, M5C 1C4
Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

MEIE ARMAST EMA

VAIKE TENSUDA't

surnud 1. mail 1977

mälestavad pojad

Ta elu oli muusika ja
tema lapsed, keda
ta üksinda kasvatas.

PETER ja WILLIAM TENSUDA

PUHKA RAHUS

kallis VAIKE

ÜLO

OMA ARMSAT

VAIKE TENSUDA't

mälestavad

STELLA ja ANTS KERSON

HEAD SÕPRA JA RISTITÜTRE ISA

WILLEM PÄRN'a

surnud Baltimore's, Md.

mälestavad

LINDA, ENN ja MART RAIGLA

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot
sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega.
Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja
küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Kui vaikib vaba maailma eestlaste hääl — siis lööb surmakell Kodu-Eestis

Kokkuvõte Vaike Luguse kõnest EKN-u üldkoosolekul Torontos

Torontos viibis möödunud nädalavahetusel Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides abiesimees Vaike Lugus, kes esitas Eestlaste Kesknõukogu Kanadas üldkoosolekul pikema ja põhjaliku ettekande meie praegustest rahvuspoliitilistest probleemidest. Allpool anname selle ettekande edasi kokkuvõtlikul kujul.

Kõnelaja mainis, et vabadus ja demokraatia on rajatud inimestele, kes on võimelised organiseerima, intelligentselt mõtlema ja informeeritult tegutsema. Enesekontroll ja kohustuste täitmine vabatahtlikult on vabaduse reelvad, sest demokraatia baseerub inimestel ja mitte püssitääkidel.

Ka meie vaba maailma eestlastel on sellised kohustusd ning meie olukord on isegi teatud määral komplitseeritum, kuna meie kohustused on kahekordsed — esmajoones selle ühiskonna vastu, kus meie elame ja teiseks kohustused eesti rahva vastu, kust meie pärineme.

Vaike Lugus väitis, et paljud eestlased kalduvad kiiresti unustama, kes nad on, kust nad on tulnud ja kui suurel määral meie rahvas on kannatanud kommunistliku terrori all. Meie ühiskonda on ilmunud nägematu vaenlasena üksköiksus eestlaste üritusteja algatuste vastu ja kui meie laseme sellel vaenlasel võimust võtta, siis oleme peatselt kadunud eesti ühiskonnana. Kõneleja leidis ka, et üleorganiseerimine mõjub sageli meie ühiskondlikule tööle kahjustavalt ja pidurdavalt.

Puudutades meie rahvuslikke tähtpäevi, leidis kõneleja, et Vabariigi Aastapäeva pühitsemisele peaksime koondama kõik oma jõud.

Kuid lisaks Vabariigi Aastapäevale peaksime pühitsma väärikalt jüripäeva kui meie muistse vabadusvõitluse suurt tähtpäeva ja küüditamispäeva, mis viimasel ajal ei leia meie rahva hulgas küllaldast tähelepanu. Kas tõesti on juba meelest läinud arreteeritute ja küüditatute valukarjed ja nende hingeahastus kui rong rongi järele kadus Venemaa tagamaadele? — küsis kõneleja.

Vaike Lugus puudutas ka ülemaailmsete Eesti Päevade korraldamise küsimust ja mainis, et poleemika nende pidustuste ümber oleks väiksem kui meil oleks ülemaailmselt välja töötatud struktuur, mille alusel neid päevi korraldada.

Meil tuleks põhimõtteliselt kokku leppida, millise organisatsiooni või organisatsioonide valdusesse kuulub ÜEP üleandmine ühelt maalt teisele maale.

Samuti tuleks kokku leppida, milline on nende pidustuste filosoofiline kandepind ja kas nendel päevadel esinejad saavad makstud? Näiteks laulukoor laulab tasuta ja solist saab makstud?

Puudutades Noorte Aasta küsimust ütles Vaike Lugus, et Baltimore's toimunud Eesti Päevade ajal võttis Rahvuskongress vastu otsuse Noorte Aasta korraldamiseks 1978. aastal. Nüüd seisame aga olukorra ees, kus meil on mitu Noorte Aastat, kuna skaudidgaidid on juba alustanud oma Noorte Aastaga. Selles ei ole põhiliselt midagi halba, ainult kahju on sellisest üleorganiseerimisest.

Ühendriikide noored organiseerivad juba komiteed, kes hakkavad läbi viima Noorte Aastat.

Kõneleja arvas, et ka Kanada järgneb Ühendriikide eeskujule ning et Noorte Aastal langeb pearõhk noorte isetegevusele, kus noortele antakse võimalus olla ise kavandajaks ja kavade läbiviijaks. Vaike Lugus avaldas lootust, et noored tutvustavad selle aasta kestel vabas maailmas oma maa ja rahva saatust. Ühtlasi pööras ta koosolejate poole üleskutsega, et meie kõik aitaksime kaasa Noorte Aastale, mille tulemusena sellest kujuneks eesti noorte koondamise ja kogumise aasta eesti ühiskonna juurde. Ta avaldas samuti lootust, et meie noor eesti haritlaskond hakkab tegema rahvuspoliitilist tööd, kuna meie rahvuspoliitika on võitlus ühe väikese rahva vabaduse ja eluõiguse eest.

Meie kodumaa anastajad loodavad, et meie unustaksime meile tehtud ülekohtu ning muutuksime loiuks ja üksköikseks. Nad pakuvad kodumaal elavatele eestlastele piiramatuid võimalusi N. Liidus, muutes sellega osa eestlaskonnast „elumugavuste" kaudu võitlusvõimetuks, ütles Vaike Lugus.

Oma kõne lõpuosas puudutas Vaike Lugus venelaste trikke ja võtteid pagulasühiskonna lõhkumiseks ja meie vastupanu ja vabadusvõitluse elimineerimiseks. Nad sõimavad ja meelitavad meid, katsudes kõigiti vaigistada meie häält, sest nad teavad, et kui vaikib vaba maailma eestlaste hääl, siis kõlab ka surmakell Kodu-Eestis.

Nad katsuvad meid unustama panna kommunismi vägivalda Eestis ning saadavad meile heliplaate, kirjandust, kunsti ja filme, apelleerides sellega inimeste õrnematele ja õilsamatele tunnetele — armastusele oma kodumaa ja rahva vastu.

Meie noortele kirjutatakse ingliskeelseid raamatuid, kus tõde on pea peale pööratud.

Kuid vaatamata meie vaenlase vägevusele ja aktiivsusele on vaba maailma eestlased maailma foorumil elus hoidnud eesti nime. Olen alati rõhutanud, ütles Vaike Lugus, et meie rahva raskemad lahingud pole mitte olnud füüsilised vaid vaimsed. Ka kõige lootusetumas orjatöö pimeduses ei kaotanud meie rahva oma usku ega müünud oma hinge. Eestlane jäi eestlaseks ning selle usu ja kangeslasliku võitluse tulemusena on eesti rahvas seni püsinud.

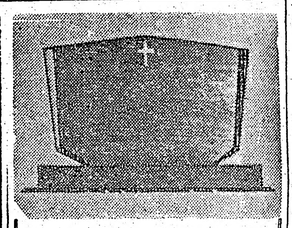

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

KIRIKUD

TORONTO EESTI ADVENTKOGUDUS
Christuskirches,
804 Broadview Avenue
(Eesti Maja lähedal)

Teisipäeval, 10. mail kell 7 õhtul ainel „JUMALASÕNA VÄGI".
Laupäeval, 14. mail kell 11 homm. Kõneleb John Hannes.

Kevad-kontsert Peetri kirikus

Pühapäeval, 15. mail kell 7 õhtul toimub Peetri kirikus koguduse noortekoori „Lootus" kontsert Lembit Avessoni juhatusel.

„Lootus", asutatud aastaid tagasi — selle aasta alguseni Katrin Veski-Kuuskne ja s.a. jaanuarist alates L. Avessoni juhatuse all, on tänu noorte lauljate huvile ja musikaalsusele arenenud kooriks, mis on võimeline kiirelt õppima ja musikaalselt ette kandma ka raskemaid kompositsioone kooride literatuurist.

1976 a. detsembris tuli „Lootuse" ja „Cantate Domino" kooride koostöös esiettekandele L. Avessoni jõulukantaat „Üks roosike", mis on noortekoor „Lootus"ele pühendatud; veebruaris esines koor koos teiste noortekooridega St. Lawrence Centre'is ja samas ka märtsis toimunud EKK kontserdil, kuna aprillis oli kaks esinemist Peetri kirikus.

15. mai kontserdil on kavas Schuberti, Telemanni, Scarlatti, Türnpu, Avessoni j.t. heliloojate tööd.

Loodame, et muusikahuvilised tunnevad huvi meie noorte püüdluste vastu, viljeleda väärtuslikku vaimulikku ja klassikalist muusikat ning rohkearvuliselt kuulama tulevad noorte kontserti. Kirikukorjandus noortekoori „Lootus" külastuskontsertide reisikulude katmiseks.

27 poolakat hüppas ära

KOPENHAAGEN — Kopenhaagenis palusid Lääne-Saksamaa saatkonnas asüüli 27 poolakat, kes olid saabunud Poolast Taani—Poola jalgpalli maavõistlusele ja kasutasid juhust põgenemiseks. Taani välisministeeriumist mainitakse, et taanlastel ei ole selle vahejuhtumiga midagi tegemist.

1000 dollarit EKN-ule toetuseks Vancouverist

Eestlase Kesknõukogu Kanadas sai vabadusvõitluslikuks tegevuseks hiljuti suurema toetuse Vancouveri eestlastelt. Mõni ag tagasi asus EKN juhatuse ettepanekul Vancouveris EKN Vabadusfondi usaldusmehena tegevusesse August Kaarna, kes ise on olnud EKN-u toetajaks. Paari kuu jooksul teostas ta Vancouveri eestlaste seas ulatuslikuma korjanduse, mis andis häid tulemusi. Teda abistas EKN juhatuse usaldusmees Vancouveris Enno Lepnurm.

Neil päevil saatis A. Kaarna EKN laekurile J. Pahapillile korjandusaktsiooni senise tulemusena tuhat dollarit. Suurematest toetajateks olid Enno Lepnurm, kes omab paaditööstuse, ning ehitusettevõtjad Paul Lepik ja William Lepik. Eraldi tshekid olid veel Hans Õunpuult ja Valmar Tammelt. Koos toetustega olid annetajate poolt mõningad soovid toetuste kasutamiseks vabadusvõitluslikuks tööks.

EKN juhatus avaldab kõigile lahkeile toetajaile Vancouveris nende heatahtliku kaasabi eest oma tõsist tänu. A. Kaarna teatas oma kirjas, et ta kavatseb oma korjandusaktsiooni Vancouveris veel jätkata.

Rootsi ametiühingute streigihoiatus

STOKHOLM — Gunnar Nilsson juhitav Rootsi keskametiühingute liit LO ja teenistujateühing PTK andsid aprilli lõpul streigihoiatuse. Mõlemad ametiühingute liidud haaravad kokku kuni 1,3 miljonit töölist. Hoiatus anti uute lepingute läbirääkimiste katkemiste puhul. Kuigi seda hoiatust nimetatakse streigihoiatuseks, ei olevat siiski küsimuses streik. Esialgu keelatakse liikmeilt ületundide tegemine ja ametireiside tegemine väljaspool tööaega.

LEE FURS võtab suveks karusnahkesemeid külmutusruumi hoiule
Tasuta toomine ja viimine
LEE FURS
707 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Canada M4S 2N4
Telefon 483-6851
Omanik L. LEE

SUURES VALIKUS KEVADKINGI
Sandaale daamidele ja härradele. Ka laialiistulisi.
Väga soodsad hinnad.
EESTI KINGAÄRI
THE HOME OF SHOES
311 Danforth Ave. Tel. 463-2380
(Chester allmaaraudteejaama peatus)

SPETSIAALNE ODAVMÜÜK
20—50% HINNAALANDUST riiderestidelt, klaaskaupadelt, roostevaba nugadelt-kahviltelt-lusikatelt — sortidelt, milliseid enam ei valmistata.
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 • TELEFON 483-6650
Ari lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

Uus mitmekultuuri minister Kanadas

Kanada keskvalitsuse uueks mitmekultuuri ministriks nimetati aprilli lõpul Manitobast pärit olev prantsuse kanadalane Joe Guay, endine portfellita minister. Seda ülesannet täitis seni tööminister John Munro oma muude ametite kõrval. Muudatus toimus samal ajal kui senine konservatiivide partei liige Jack Horner siirdus liberaalide parteisse ja sai portfellita ministri koha valitsuses.

1. mai vastuvõtt Tartu College'is

Torontos, Tartu College'i ruumides toimus 1. mai saabumisel koosviibimine, millest võttis osa ligemale 200 üliõpilast, vilistlast ja ülikooli õppejõudu. Koosviibimisel anti tunnustus eesti ülikoolinoorusele, kes Eestist tulnud teadete kohaselt korraldas Tartus suurema rahvusliku meeleavalduse. 1. mai koosviibimise korraldajaks oli Tartu College'i Akadeemiline Kodu.

Kalev Estienne aktiivses tegevuses

Võtab osa võistlustest Taanis, Prantsusmaal ja Bulgaarias

Kanada moodsa naisvõimlemise meistrivõistlused Vancouveris sai esimesel päeval kõrgemad hinded kolmel alal Kalev-Estienne liige soomlanna Shirley Lehtinen. Ta tuli esikohale rõngaga, palliga ja lindiga võimlemises. St. Catharines'ist pärit Kelly Molligan võitis nööriga võimlemises. Järgmisel päeval tuli S. Lehtinen lõpuvõistlusel kõigil neljal alal esikohale, saades neli kuldmedalit.

Moodsa naisvõimlemise meistrivõistlus Kanadas äratas laialdast tähelepanu. Sellele anti möödunud laupäeval ühetunnine saade televisioonis, kus võimlemise kõrval intervjueeriti ka Kanada moodsa naisvõimlemise juhti Evelyn Koopi.

E. Koop selgitas moodsa naisvõimlemise arengulugu Kanadas ja eestlaste osa selles.

E. Koopi tegevus moodsa naisvõimlemise alal on muutunud väga suureks. Käesoleval nädalal sõitsid 18 Kalev-Estienne juuniorgruppi kuuluvat tüdrukud Taani, kus 6., 7. ja 8. mail toimub Herningis gümnastraada. Sellest võtavad Kanada kõrval osa veel võimlejaid Jaapanist, Rootsist, Soomest, Saksamaalt, Shotimaalt ja Taanist.

Käesoleva nädala neljapäeval sõidavad kaks Kalev-Estienne tüdrukut S. Lehtinen ja K. Molligan Prantsusmaale ja Bulgaariasse, kus toimub maailmameistrivõistluse eelne võistlus 15 riigi osavõtul.

Praegu on aga väga hoogne ettevalmistus 27. ja 28. mail St. Lawrence Centre'is toimuvaiks esinemisteks. Peaproov on 26. mail. Sellel kahepäevalisel esinemisel demonstreeritakse naisvõimlemist kõigis selle juurde kuuluvas variatsioonides.

Eeltööd on käimas ka samasele suurele võistlusele nagu oli möödunud aastal Torontos. Seekordne rahvusvaheline võistlus toimub Seneca College'is suures auditooriumis 10., 11. ja 12. juunil.

Praegu on otsustamisel Shveitsis, kas täitub E. Koopi ja ta naisvõimlejate suur unistus, et järgmisse olümpiamängude kavasse võetakse ka moodne naisvõimlemine.

Venemaal on praegu käimas vägikaika vedamine juudo-liidu ja naisvõimlejate organisatsiooni vahel, kuna kumbki tahab õigust mängude kavas esinemiseks. Tingimuseks on, et seda ala oleks viljeletud 36 riigis ja neljal kontinendil. Viimasele tingimusele naiste juudo ala veel ei küüni ja ilmselt on valiku tegemisel naisvõimlemisel küllaltki eeldusi mängude kavva pääsemiseks.

AABS taotleb baltiainelist ajalookursust

Prof. O. Trässi läbirääkimised Toronto ülikooli ajalooteaduskonna juhatajaga

Toronto ülikooli keemiaosakonna professor on pidevalt kirja ahetuses ja kontaktis olnud Toronto ülikooli ajalooosakonna juhataja prof. J. B. Conacher'iga, et võtta ajalooosakonna õppekavasse kursust, mis tegeleb Balti probleemidega. Prof. O. Träss on taotlenud selle kursuse korraldamist Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) Kanada komitee ülesandel ning prof. Conacherile mainitud kirjas mainib ta, et sellest kursusest oleksid huvitatud paljud üliõpilased.

Prof. O. Träss kinnitas prof Conacher'ile saadetud kirjas, et Toronto ülikoolis õpib umbes 600 Balti päritoluga üliõpilast, kelledest paljud võtaksid osa sellest kursusest

ning samuti leidub teistest rahvustest üliõpilasi, kes oleksid huvitatud baltiainelisest kursusest.

AABS'i Kanada komitee on korraldanud üliõpilaste hulgas ankeete, et selgitada huvi baltiainelise ajalookursuse vastu ning nagu ankeetide lõpptulemused kinnitavad, on huvi selle kursuse vastu küllaldane. Baltiainelise kursuse õppejõu kohale esitas prof. O. Träss leedu päritoluga professori Julius B. Slavenas'e, kes peab ajaloo alal loenguid SUNY College'is, Buffalos.

Prof. O. Träss oma kirjas prof. Conacher'ile lükkab põhjaliku analüüsiga ümber kõik vastuväited, mis võiksid tekkida sellise kursuse korraldamisel.

Ta mainib isegi, AABS'i Kanada komitee on valmis tasuma prof. Slavenase reisi- ja muud otsesed kulud seoses loengutega.

Prof. Conacher on jäänud Balti erialalise kursuse korraldamisel esialgu siiski äraootavale seisukohale, olles arvamisel, et sellel kursusel ei ole siiski küllaldaselt õpilasi. Ta soovitab suunata Balti probleemidest huvitatud õpilased esialgu praegu eksisteerivatele Ida-Euroopa kolmanda õppeaasta ajaloo kursustele, kus käsitatakse ka Balti riikide ajalugu.

See on korraline credit kursus ning seal kasutatakse palju AABS'i materjale.

Sellele kursusele eelnevalt on aga vajalik enne võtta üks teise õppeaasta ajalookursus. Kui nendel kursustel on palju õpilasi, kes on huvitatud Balti ajaloost ja probleemidest, siis on õppejõud valmis suurendama võimalusi Balti ajaloo õppimiseks.

Prof. O. Träss tunneb muret ka ülikooli juures toimuva eesti keele kursuse pärast, kuna eestlaste osavõtt sellest kursusest on väga tagasihoidlik. Lätlased on selles suhtes palju agaramad, kuna neil toimub kaks läti keele kursust ja mõlematel kursustel on kõik kohad täidetud.

Eesti Keskarhiiv loodab saada ka Wintariolt toetust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas laekuril J. Pahapillil oli pikema aja jooksul läbirääkimisi Ontario Mitmekultuurse Ajaloo Ühingu (Multicultural History Society of Ontario) EKN juures asuva Eesti Keskarhiivi Kanadas materjalide korrastamiseks toetuse saamiseks. Läbirääkimiste ajal käis Ontario Mitmekultuurse Ajaloo Ühingu sekretär T. Rachwal Eesti Majas tutvunemas Eesti Keskarhiivi kogude olukorraga, mida selgitas arhivaar R. Antik.

Toimunud läbirääkimiste põhjal andis EKN juhatus aprilli algul sisse ametliku avalduse dokumentaalmaterjalide korrastustööde läbiviimiseks Eesti Keskarhiivile toetuse saamiseks. Nüüd saabus Mitmekultuurse Ajaloo Ühingult EKN-ule vastus, et ühing on Eesti Keskarhiivile Kanadas määranud toetuseks $18.750.—, mida saab kasutada töötasudeks kolme aasta jooksul. Ühtlasi saadakse ühingult ka tehnilist abi, näit. fotokoopiate valmistamiseks. Ontario Ajaloo Ühing on samal ajal huvitatud ka enda mitmekultuurse ajaloo kogudeks fotokoopiate näol mõningate materjalide saamisest, mida neile nõustutakse andma. Lähema koostöö kuju Eesti Keskarhiivi ja Ajaloo Ühingu vahel tuleb veel selgitamisele.

Peale arhiivmaterjalide korrastustöö vajab Keskarhiiv toetust teostatud siseehituste ja arhiivraamatukogu osas. Selleks esitatakse lähemal ajal avaldus Wintariole.

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST oma panusega EKN-ule Kanadas!
958 Broadview Ave., Toronto 6, Ont.

Üürile anda uues majas omaette ruumikas
3-TOALINE KORTER
kahele või üksikule soodsa hinnaga, omaette garaazh. Tel. 699-7323.

Teen igasuguseid
MAALRITÖID
seest ja väljast, tapeedid ja „Vinyl". Üle 20 a. kogemused. Tel. 769-8038

WASAGA BEACH
Müüa suvila Oakview Beachis. Naabrid eestlased.
Helistada pärast 8 õhtul Rosen, tel. 1-705-429-2184.

PONTIAC — BUICK
GMC UUED AUTOD
Suur valik pruugitud autosid
BILL KUNNAS PLAZA PONTIAC BUICK Ltd.
3400 DUFFERIN ST. & HWY 401
(Yorkdale'i ärikeskuse vastas, Torontos)
TELEFON 781-5271

Sobivaks KINGIKS igale noorele kooli lõpetamise ja leeri puhul on
kirjutusmasin
Olympia

TEIE
YORK BUSINESS MACHINES
286 Eglinton Ave. West
Toronto. Tel. 481-5673

„Säilitage oma karusnahkesemed"
OTSUSTAGE NÜÜD!
Andke oma kallihinnalistele karusnahkesemetele puhkust. Lubage, et hoiame teie kasukat kuumadel suvekuudel täieliku kindlustusega hoiuruumis.
Kaitske oma karusnahku puhastamise ja glasuurimisega, sest see elustab nahka ja toob tagasi selle loomuliku läike.
Paranduste ja ümbertegemiste puhul saate meilt ekspertliku teenimise ja nõuande.
FINN FURS, 5931 YONGE ST. WILLOWDALE
FURS BY FINN, 191 EGLINTON EAST TORONTO
TASUTA VIIMINE JA TOOMINE
225-0801
488-1701

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Ilma veeta töötav „MULLBÄNK" suvilate KÄIMLA
1. OHUTORUKATE, kus on tihe võrk putukate tõrjeks.
3. VENTILAATOR, mis aitab hapendada jäätehunnikat, samuti hajutab haisu ja kaotab vedeliku.
4. JAGAJA, millega jäte juhitakse kompostiruumi.
5. MULLAKORD soojenduselemendi peal sisaldab protsessi alustamiseks sobivaid mikroorganisme. Need on eriti visa hingega ega pole karta ohtu, et need sureksid.
6. SOOJENDUSELEMENDI sees olev termostaat hoiab „Mullbänki" soojuse mikroorganismidele sobivana. Termostaati saab hõlpsasti reguleerida näit. korrashoiu tarbeks väljaspoolse kontaktikarbi kaudu.
7. Mullastunud jätte KOGUMISKARP.
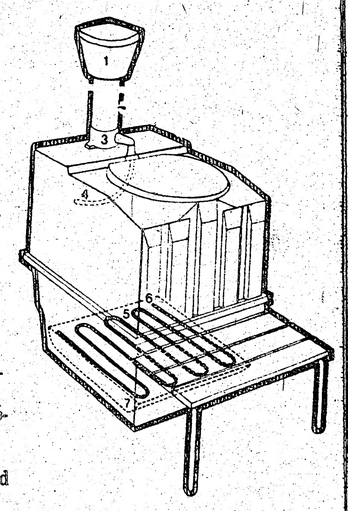
„Mullbänk" tuuakse kätte 60x80x45 cm (24"x32"x21") suurustes kastides. Raskus on 40 kg (100 n.).
Vajalik põrandapind 61x135 cm (24"x53")
„Mullbänki" saadaval: THE FINNISH PLACE, 5463 Yonge St.
CANADIAN INVENTOR LIMITED
P.O. Box 541
Don Mills, Ontario Tel.: (416) 447-6941
M3C 2T6

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Meilt saate maitsvaid saiu ja küpsiseid pidudeks ja igapäevaseks.
Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—8, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

SOOME AUTOKOOL
Meadowvale Driving School
Sõidnõpetus soome ja inglise keeles. ☆ Individuaalne õpetamine. ☆ Kogemustega kutseline õpetaja. ☆ Tunnid päeval ja õhtul. ☆ Tasuta koju järeletulek.
ERILINE TÄHELEPANU NÄRVILISELE SÕIDUÕPPIJALE.
Helistage täna!
Telefon kodus 826-5327, kontoris 675-1692

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

The Finnish Place
5463 Yonge St. Willowdale Tel. 222-7575
(Finchi lähedal)
SUUR VALIK KINKEESEMEID: mitmesugust soome klaasi, laudlinu, saunatarbeid
EHTEASJU ja palju muud
SOBIVAID LEERI-, PULMA- ja muude tähtpäevade kinke
Skandinaavia delikatessid, soome pagarisaadused.
Avatud: esmasp., teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—3. Pärast 23. maid esmaspäeviti suletud

Veetke oma suvepuhkus päikesepaistelises Floridas, Ft. Lauderdale'is
Saltaire Apartments motellis
Alates 1. maist soodsad suvehinnad.
Lastega perekonnad teretulemast. ● Mõneminutiline jalutuskäik ookeani randa, äridesse ja ööklubidesse. ● Motellis õhujahutus ja ujumisbassein.
Saltaire Apartments, 2831 Wistamar Street, Ft. Lauderdale, Florida, 33304. Tel. 565-7073 või 566-9397.
Omanik O. RIISMA

Jüripäeva kokkutulek Hamiltonis

Gaidide ja skautide ühine jüripäeva pidulik koondus ja ettekannete õhtu toimus 23. aprillil kiriku all saalis. Õhtule oli kogunenud väike noorte sõprade ja vanemate hulk. Kahjuks koos noorte vähenemisega hõrenevad ka publiku read. Rõõm oli aga näha nii arvukalt esindatud Torontost K. E.G. Maleva ja K. E. S. Maleva liikmeid, eesotsas peagaid Hilja Kuutma ja peaskaut Jaan Lepp'aga. Igale gaidjuhile kinnitati rinda kevadlilledest kimbuke — tänuks küllatuleku eest — ngdr. Virge-Kai Lindaja ja gd. Helga Mälbergi poolt.

Kevadiselt kaunistatud ja gaidide näputööga ilustatud kohvilaud pakkus mugavat kuulamist ja õhtu veetmist.

Pidulik osa algas lippude defileega, millele järgnes „O Canada" sk. Andres Tamme klaveri saatel. „Mõttesild kodumaale" kandis ette ladusalt v-gd. Susan Suit. Palvuse pidas abipraost Tõnis Nõmmik, mille aluseks oli „Sina oled maa sool!" Eesti keeles tervitas külalisi ja noortesõpru gaidide juht ngdr. Merike Koger, ingliskeelne tervitus nskm. Hanno Bohl'ilt. Sellele järgnes kohe gaidide pidulik koondus, mille avas „Kungla" salga juht ngdr. M. Koger. Tervitusi tõid Torontost ja kõikidelt gaididelt vabas maailmas peagaid Hilja Kuutma ja E. G. M. K. juht ngdr. T. Kütt, viimane oma sõnavõtu lõpus andis üle ka auhinnad parimatele õnnetaalrite müüjatele — ngdr. Virge-Kai Lindaja, gd. Susan Suit ja hell. Linda Ploom.

Gaidide piduliku osa lõpetas „Kungla" vanem ngdr. Ellen Lindaja lühikese sõnavõtuga lootuses, et sügisel ehk pikenevad read hellakeste arvel ja see, mida täna mõtleme ja teeme, on eilse vili ja homse seeme!

Ta tänas noori juht tubli töö eest, kelle õlgadel oli selle aasta juhtimine. Tänu kuulus ka Torontost saabunud külalistele, samuti õp. T. Nõmmikule ja H. E. S. S. naisringile, eesotsas nende esinaise M. Malbergiga. Ullatusliku kingituse tõi kaasa õp. T. Nõmmik Torontost tulles — Toronto Jakobi koguduse naisringi poolt maitsva kringli.

Järgnevalt asusid skaudid ritta, et alustada oma piduliku koondusega, „Kotka" lpk. juht skm. Carl Aarlaht avas koonduse, mille järele skm. A. Himma andis hunnidele märgid tubli töö eest ning parima hundu rändkarika viis sel aastal koju Allan Himma. Skj. Allan Pertens jagas sk-de märgid, kelleks olid Eddy Aarlaht ja Andres Tamm; vendurite huviala ja telgitamise märgid said Mart Himma, Robert Saar ja Tarmo Koger skm Hanno Bohl'ilt.

„Kotka" lpk. „majandusminister" — skm. Maks Pertens andis üle preemiad õnnetaalri müügi eest.

Parimad müüjad: sk. Tarmo Koger, hundud Thomas Laurimaa, Allan Himma, Andres Aarlaht ja sk. Andres Tamm. Lpk juht skm. Carl Aarlaht tervitas külalisi. Peaskaut Jaan Lepp tervitas kõikide skautide poolt jüripäeva soovideka ja Eesti Gaidide Liidu ja Eesti Skautide Liidu poolt annetas ülemaailmsed teenetemärgi Tammetäht II järk koos diplomiga Hamiltoni gaidide ja skautide kauaaegsele abistajale ja sõbrale hr. Johannes Ester'ile. Abipraost Tõnis Nõmmik'ule tänuks abi ja koostöö eest panid ngdr. E. Lindaja ja esk. C. Aarlaht käela kiriku õpetaja salli. Järgnevalt tervitas E. S. Maleva juht skm. Silver Kask ja teatas, et käesoleva jüripäevaga algab Noorte Aasta, selgitades pisut pikemalt selle mõtet ja tähtsust. Skm E. Aleve selgitas suurlaagrit ja selle võlusid. Lühike sõnavõtt oli ka endiselt Kanada kõrgemalt skautjuhilt. Ta kiitis eesti noori oma korrektse käitumise ja kohusetunde pärast.

„Kotka" lpk. juht tänas vanemaid ja sõpru hästiõnnestunud ajalehtede korjamise eest, saades $123.00 noortele toetuseks laagritesse minekul.

Eriline tänu kuulus H. Normetile ja J. Ester'ile veoauto laenutamise eest. Ta mainis ka, 28. mail on Hamiltonis gaidide-skautide suur paraad, mil vanemad võiksid ise linna jääda ja noored paraadile saata.

Vaheajal pakuti gaidide ja H. E. S. S. naisringi poolt kohvi ja muud suupärast. Ettekannete osas oli märgata noorte vähesust ja kava lühisust, kuid selle lünga parandas järgnev film õp. T. Nõmmikult, milles oli huvitav jälgida noorte tegevust Brasiilias ja Argentiinas.

Lõppsõna oli H. E. S. S. esimehelt H. Toomsalu'lt, kes tänuks tehtud töö eest kinkis igale juhile väikese, ilusa, eestipärase mälestuseseme. Meeldiv õhtu lõppes Eesti hümniga sk. A. Tamme klaveri saatel.

Koolivennad Westholmist kohtusid

Endised Westholmi gümnasistid tähistasid oma kooli 70-ndat aastapäeva. Otsustati anda välja perioodiline bülletään ning asutati koolivendade koondis.

Jüripäeval, 23. aprillil kogunes 22 endist Westholmi gümnaasiumi õpilast Torontos EÜS-i ruumidesse, et tähistada pidulikult oma toonase kooli 70-ndat aastapäeva. Osavõtjaid oli mitmest erinevast lennust ja aastakäigust, nii et vanemad koolivennad olid kooli juba lõpetanud, kui nooremad alles sündisid. Kõige kaugem osavõtja, dr. A. Sauks, oli kohale saabunud North Bay'st. Kirjalikke tervitusi oli tulnud mitmelt poolt laiast maailmast.

Ehkki oodati kokkutulekule üle 30 koolivenna, olid paljud takistatud tulemast. Kokkutulnute tuju see aga palju ei häirinud, vaid vesteldi koolimälestustest, kuni korraldajate nimel kuulutas L. Pihlberg „vahetunni" lõpetatuks, ütles kõigile teretulemast ja palus kõiki alla kaetud laudade äärde õhtusöögile.

Tervituskõnega koolivendadele esines Nigol Virro, kes meenutas viimast kokkutulekut Torontos kooli 60-nda aastapäeva puhul ning koolivendi, kes vahepeal manalasse varisenud. Nende mälestuseks peeti vaikne leinaseisak. Mälestuspiltidega koolipäevilt esinesid ka Ed. Riisna ja E. Salurand. 3—4 albumit, mis trükitud kooli 30-ndaks aastapäevaks, käisid osavõtjate vahel käest kätte ja olid üldise huvi objektideks. R. Toi luges paar huvitavat pala Jakob Westholmi sulest ja nentis, et vana pedagoogi psühholoogilised õpetused olid niisama ajakohased täna, kui 40 aastat tagasi, ehkki auväärse direktori sünnist on möödunud 100 aastat.

Jõudes õhtusöögi protseduuris kohvini, tutvustas L. Pihlberg Baltimore'is, ESTO '76-nda kokkutulekul püstitatud mõtet, anda välja koolivendade vahel sidepidajana ajakiri, milleks ka Baltimore'is hambaraha kokku pandi. Eeltöödega on juba alustatud, nentis Pihlberg, ning omapoolse ettepanekuna soovitas lehele nimeks anda koolipõlves käibel olnud lehekese nime: „Must-Valgel". Koosolijad tervitasid algatust elava osavõtu ja siira toetusega.

Järgmine sõnavõtja, E. Toiger, tuli uue ja julge ettepanekuga: asutada „Westu-poiste" koondis, et tulevaste kokkutulekute ja muuda eluavalduste puhuks ei pea igal korral looma korraldavat toimkonda, vaid oleks juba organisatsioon olemas. Ka see ettepanek võeti ühel häälel vastu ja samas valiti ka ajutine esindus, kuhu kuuluvad E. Toiger, E. Salurand, L. Pihlberg, R. Piiroja ja H. Turu. Samas määrati ka liikmemaksuks $5.00 ja kasseeriti sisse kohalolijailt. „Must-Valgel'e" hinnaks määrati $1.50, kuid koondise liikmeile saadetakse see tasuta.

Hubane ja koolivendlik koosviibimine lõppes varastel hommikutundidel lubadusega uuteks kokkutulekuteks.

Võitis Venemaal esikoha

Alma-Atas toimus noorte võistlus moodsas viievõistluses, kus üldesikoha saavutas eesti sportlane I. Vaikla 5398 punktiga, talle järgnes V. Sõtshov 5361 punktiga.

14-aastased Tallinna koolinoored Katrin Soone ja Mari-Ann Koort võtsid osa 11 riigi ujujate võistlustest Bulgaarias. K. Soone püstitas rahvusvahelises konkurentsis kaks Eesti rekordit, 200 m kompleksujumises 2.32,8 ja 200 m rinnuliujumises 2.51,2. Need tulemused andsid vastavalt kolmanda ja neljanda koha.

Samal võistlusel vabaujumises võistelnud M.-K. Koort saavutas kuni 14-aastaste tüdrukute uued tippmargid 200 m ajaga 2.15,5 ja 400 m ajaga 4.45,3. Samuti kordas ta 100 m senist rekordit 1.02,4. Lühematel võistlustel ta oli teine, 400 m neljas.

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi teadaanded

Seltsi traditsiooniline „Kalameeste Kevadpidu" õnnestus hästi. Suurim tänu lugupeetud peokülalistele, Aino Tera'le, kes kaunistas meie pidu eeskavalises osas ja meie lahketele varustajatele I. Marks, Poko — Danforth ja jahimeestele K. Paap'ile, A. Nõmm'ele ja H. Suurna'le, kes annetasid kuus põdrapraadi loterii heaks ja kalameeste poolt F. Aadli'le.

Seltsi juhatus tänab hr. ja pr. Laanemetsa ja kõiki teisi, peo heaks kordaminekuks kaasaaitajaid.

JUHATUS

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind	Saatekulu
	$	¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Triibu" üksikumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd III	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad III	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

5.

III PEATÜKK: ACAPULCO

Lennuk maandus mitme järsu hüppega. Meie Air Quebec'i piloot vist oli kas liiga väikeste kogemustega, või oli ta liiga palju Bacardi-kokteile sisse võtnud. Meie muidugi olime ka. Nagu välja tuli, olime me mingisuguse grupi-lennuga kaasas ja kõik-joogid olid priid. Küllap Kiiv ja Kompanii olid välja rehkendanud, et nii tuli sõit odavam. Ja sent kokku hoitud on sent teenitud.

Kui lennukist välja astusime, lõi meile kuumuseleitsak vastu nagu saunalavalt. Mul hakkas kohe higi sorinal jooksma, ega jäänud enne järgi kui saime hotelli õhujahutusega-varustatud vastu-võtu-ruumi. Aga sinnani läks veel tükk aega. Taksot polnud kuskilt saada, niisiis kauplesime end jälle selle grupireisu-grupiga kaasa. Nendele oli buss vastu tulnud, mis nad linna pidi viima — lennujaam asus, nagu enamasti ikka, linnast väljas. Leppisime grupi juhiga kokku ja meil lubati oma pakid pardale tuua. Viskasime kohvrid võrkriiuleile ja laskusime higistades tulikuumadele kunstnahaga kaetud istmetele. Bussi õhujahutus ei töötanud, aga bussijuhil oli elektrilehvik nina all, mis kuuma õhku edasi-tagasi liigutas. Tee ääres kõikusid tolmused palmid, suurte nahksete lehtedega. Kanad ja vasikad jooksid siin-seal üle pragunenud asfalt-tee. Tee oli palistatud viltuvajunud plekkonnidega, laiakstaotud konservikarpidest meisterdatud, katuseks kuivanud pilliroog. Siin-seal keetsid lamedate tõmmude nägudega sitsipluusides naised kividele ehitatud lõkkel kolmejalgses raudpotis õhtusöögiks ube.

„Teretulemast Mehhikosse! Teretulemast Guerrero osariiki!" hüüdis tõmmejumeline bussijuht, nokatsmüts kuklase lükatud. Guerrero, see tähendab hispaania keeli sõjameest. Arvasin, et see siin pidi õige sõjakas osariik olema. Aga hiljem mulle öeldi, et nii olevat hoopis olnud selle kange hispaanlase nimi, kes kunagi siinse Vaikse ookeani rannariba indiaanaste käest ära vallutas. Vallutas küll muidugi ainult nime poolest, sest praegu oli siin arvatavasti rohkem indiaanlasi kui siis, enne Guerrero tulemist. Ainult et muidugi neil polnud siis plekk-konservikarpe, millest maju ehitada. Ei tea, kuidas nad siis hakkama said? Võibolla kasutasid konnakarpe, ha-ha?

„Acapulco" tähendavat kohalike indukate keeles „pilliroogude paika", nii teadis meile bussijuht puhuda. Ta rääkis päris head inglise keelt, vahetevahel mõne hispaaniakeelse sõnaga hulka. Ta teatas meile, et ta on väga vaene poiss, saab väga vähe palka, ja sellepärast on meiepoolsed igasugused väiksed annid teretulnud. Tal oli keegi noor tõmmunäoline tütarlaps kaasas, kes pidi selle turistigrupi ametlik tõlk olema, aga kuna plika peale hispaania keele veel ainult prantsuse keelt rääkis, siis läks see talle pisut raskeks. Me tulime Quebec Airi lennukiga, mehhiklased teadsid et Quebec'i provintsis räägitakse prantsuse keelt, seepärast saadeti meile prantsusekeele tõlk. Aga maandumisel tuli välja, et meil oli ainult üks prantsuskanadalane pardal, ja see rääkis ka vabalt inglise keelt. Temakesel polnud selle tõttu palju tegemist ja bussijuht nimega Tomas võttis asja üle — tal oli inglise keel kui vesi. Oli paar aastat Californias apelsine korjamas käinud.

Tee lookles mööda hoburaua-kujulist Acapulco lahe äärt. Väljas oli nüüd juba hämardumas, siinseal süttisid tuled. Eemal paistsid Acapulco luksushotellide ja korterimajade kõrged tornid. Siin-seal lömitasid plekkpurkidest ja pilliroost hütid tolmuses kaktustega ja viletsate palmidega kaetud mägimaastikus. Vahutavad ookeanilained murdusid meist mitusada meetrit allpool asuval liivarannal.

„Senors y Senoritas, Ladies an' Hhentlemen", hõikas bussijuht Tomas, „siin näete seda kuulsat Acapulco randa — ja kuulsaid hotelle, nagu El Matador, El Toreador, El Conquistador, El Libertador ... ja siis tulevad meie kuulsad restoranid ja ööklubid ... El Pescador, El Fundador, El Mirador ..."

Närused lapsed ajasid tee-ääri mööda taga uimaseid eesleid, lamedate nägudega indiaaninaised imetasid bambuskatuste varjus tõmmunahalisi beebisid, kanad-kukked siblisid tolmus, seapõrsad jooksid kaktuste vahel. Alles siis kui juba päris kõrgetorniliste hotellide hulka jõudsime, hakkasime enam-vähem normaalselt riietatud inimesi nägema. Aga need paistsid tublisti valgemate nägudega kui siinsed tõmmud pilliroo-elanikud. Ilmselt ei olnud siin tegemist mitte ainult klassi-vahega, vaid ka rassi-vahega. Kohalikud vaesed indiaanlased olid peaaegu mustanahalised, kuna valgemate jumedega „mestizo"-d näisid jõukamasse keskklassi kuuluvat. Aga neegripäraseid näojooni ei paistnud kellelgi olevat — kõik olid kas täisverd või poolverd „indios". Hispaania veri, ükskõik kui suur protsent seda siin veel liikvel oli, näis endaga ka jõukust kaasa toovat.

„Senores y Senoritas", teatas bussijuht, „tuleb Hotel El Plaza de Sol, ja esimene peatus. Kel on reservatsioonid, palume maha astuda."

Tahtsin ka üles tõusta, aga Kiiv hoidis mind varrukatpidi tagasi.

„Ei veel, Harv", ütles ta. „Meie oma nimi on El Matador."

Umbes pool turistidest trügisid maha. Ka meie prantsus-keelt rääkiv turistijuht jäi siia, turistide bagaazhiga õiendama.

Järgmine peatus tuli mõned minutid hiljem, ühe teise suure hotelli ees, mis ta nimi siis ka oli. Mirados või Fundador. Siinsamas, valgekslubjatud müüri taga, kohisesid Vaikse ookeani lained.

Kiiv pühkis varrukaga üle higise otsaesise.

„Põrgu ... läheks hea meelega sinna ookeani ujuma", ohkas ta. „Harv, oled sa enne soolase mere ääres olnud?"

„Soolase mere ääres?" imestasin mina, „ma olen soolase mere ääres sündinud ja kasvanud!"

„Mina pole veel elus soolavees ujunud", õiendas Kiiv, „ja enne kui me siit ära läheme, tahan vähemalt korra käia."

Arvasin, et küllap meil avaneb võimalus.

Viimaks olime oma „El Matador"-i juures. Heitsin kiire pilgu aknast välja — ümberringi olid ainult viltuvajunud hütid ja kaktuspõõsad. Aga meie nina all tõusis kõrgehitus — vähemalt kümnekordne, kaares betoon-verandadega, sõiduteedega, värviliste päikesevarjudega. Isegi privaat-tennisväljakud, baarid ja ujumisbasseinid näisid siin olevat. Siin-seal sibas ringi valgekuuelisi hotelliteenistujaid. Ainult turiste polnud palju näha. Aga see oli ehk ka arusaadav, kuna meie hotell asus poolel mäeküljel, võibolla pool miili või enamgi ranna-äärsest turistide piirkonnast.

Buss sõitis ümber majanurga ja pani meie seltskonna maha tagaukse juures. Hotelli näis poolest saadik mäe sisse ehitatud, nii et tagauks oli esipoolega võrreldes kolmanda kõrra kõrgusel. Mäenõlvak oli kaunis järsk. Mõtlesin, et kui siit vihmasajuga mööda libedat mäekülge alla minnes komistad, ei saa enne pidama kui Vaikses ookeanis.

Haarasime oma kohvrid ja hakkasime väljapoole liikuma. Meie näisime olevat viimased reisijad, teisi enam siin maha ei läinud.

„Twenn'y peso, Senores," p'r favor", ütles bussijuht. Kiivil ei paistnud järsku peenraha olevat. Seepärast pidin mina maksma. Andsin bussijuhile kaks kümnepesos paber-raha, enne bussijaamas vahetatud, ja ta näis rahule jäävat. Kaheksa senti peso — see teeb dollar kuuskümmend. Hea küll, ega taksoga odavamini poleks saanud, kui oleks me mõne leidnud ...

„Gracias, Senores ... head puhkust, mu härrad", soovis bussijuht Tomas, valgete hammaste välkudes tõmmus näos. Ja nende heade soovidega läksime me klaasuksest sisse, kohvrid näpus.

See hotelli tagaküla näiski külaliste-vastuvõtuks olevat, sest mõnusalt jahedas suures fuajees seisis keegi vasknööbilises valges kuues lakutud juustega caballero, küünarnukiga elaboraatselt väljanikerdatud atsteegi-stiilis letile toetades, kus asusid külalisraamat ja registreerimis-kartoteek. Aga see hotelliametnik ei näidanud meie vastu mingit erilist huvi üles, vaid puhus magusasti juttu kahe valgesärgilise, tihedates sinistes aga alt laialt lehvivates madrustepükstes süngevõitu selliga, kes filmis-nähtud „bandido"-de möödu välja andsid.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

WORLD famous Pianos
Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tanduva
hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika
instrumendid.
REMENY
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West
Toronto, tel. 363-1966

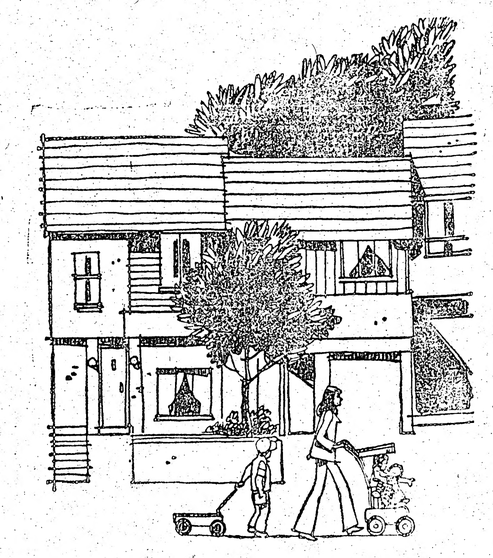

ROHKEM INIMESI KUI KUNAGI VAREM TAHAVAD OMANDADA OMA ELUMAJA.

ONTARIOL ON PLAAN SELLE SAMMU KERGENDAMISEKS.

AHOP/HOME (Assisted Home Ownership Program/Home Ownership Made Easy Plan) kujutab endast föderaalset ja provintsi programmi, mille eesmärgiks on aidata kaasa keskmise ja madala sissetulekuga perekondadele elumajade muretsemiseks finantsilise abiga laenude, kinkide ja toetuste näol. Teile antav abistamissumma oleneb teie perekonnast, sissetulekust ning igakuisetest väljamaksudest teie uue kodu tasumiseks.

Abistamisprogrammi alla kuuluvad kõik uute majade tüübid kui nad kuuluvad Central Mortgage and Housing Corporationi otsuse kohaselt AHOP'i kvalifikatsiooni alla ning kui neid müüakse tele omavalitsuse piirkonnas AHOP'i maksimum hindade piirides.

AHOP'i Interest Reduction Loan'i abil redutseeritakse esimesel aastal hüpoteekide mahamaksude intress 8 protsendile. Maja valdamise esimesel aastal on teil võimalik saada kuni 750 dollarilist AHOP'i toetust, mistõttu teil ei tule maksta rohkem kui 25 protsenti oma sissetulekust hüpoteegi mahamaksudeks ja omavalitsuse maksudeks. Teie võite kvalifitseeruda ka provintsi HOME kinkesummale kuni 750 dollari ulatuses kui teie hüpoteegi mahamaksud ja maksud ületavad 30 prots. teie perekonna sissetulekust. Toetusi ja kinkesummasid ei ole vaja tagasi maksta. Laenude tagasimaksmine algab hüpoteegi seitsmendal aastal.

Kui teie olete huvitatud elumajade ostmisest AHOP/HOME programmi alusel, siis vaadake ajalehtede kinnisvara vahenduse osakondadest, millised ehitajad tegutsevad selle programmi alusel.

Detailsema informatsiooni saamiseks kirjutage:

Communications Branch
Ministry of Housing
56 Wellesley Street West, 2nd Floor
Toronto, Ontario M7A 2N5

John Rhodes, Minister of Housing
William Davis, Premier
Province of Ontario

Amatöörfilmide pidustus

Kanada internatsionaalne amatöörfilmide pidustus peetakse käesoleva aasta augustikuul Vancouveris ja järgneval kuul Torontos. Sooviavaldused osavõtuks peavad olema sisse antud 16. maiks ja filmid 31. maiks. Osavõtumaks on $5.00. Osavõtt on võimalik ainult amatöör-filmimeestele. Filmid võivad aga olla 8 mm, Super-8 või 16 mm laiuses, must-valged või värvilised, tumm- või helifilmid.

Parimale filmile antakse auhinnaks „Festival Trophy", samuti antakse auhinnad allkategooriais nagu stseenid maastikust, dokumentaalsed, loodusteaduslikud ja joonistatud filmid. Veel on ettenähtud auhinnad parimale kanada filmile, mis parimini tutvustab Kanadat, on humoorikaim, originaalseim, parim Super-8, parim vanusegrupis 16—19 ja alla 16 aastaste poolt tehtud filmid.

Pidustuste korraldajad näeksid eriti, et etnilised kultuurigrupid võtaksid sellest osa. Lähemat informatsiooni annab Mrs. Betty Peterson, Festival Director, 4653 Dundas St. West. Islington, Ont. M9A 1A4.

Spordiselts Kalevi peakoosolek

E. S. S. „Kalev'i" aastakoosolek toimub 29. mail Eesti Majas Noorteruumis kell 7.00 õhtul. Kõik kalevlased teretulnud.

Veteranide ja noorte võrk- ja korvpallitunnid toimuvad endiselt igal esmas- ja kolmapäeval Kent Senior Public kooli võimlas, Dufferin & Bloor. Lähemat informatsiooni telefonil 223-6141.

Pooldati sidemete arendamist kodumaaga

Referaate ja laudkonnavestlus Washingtonis toimunud Kultuuripäevadel

III

Suur-reede õhtupoolikul oli Washingtoni kultuuripäevalistel võimalus külastada organiseeritud grupiga Washingtonis asuvat Rahvuslikku Kunstigaleriid (kus nähti ka kaht sealasuvat tallinnlase Michel Sittowi maali) ja uut, moodsat kunsti sisaldavat Hirshhorni muuseumi, milline kannab Lätist pärineva juudisoost ärimehe ja miljonäri nime, kes oma rikkalikud kunstikogud Ameerika riigile annetas.

Samal ajal peeti Holiday Inn'is kirjanduslikku pealelõunat, kus terve rida kohalviibivaid eesti kirjanikke esitasid palasid oma loomingust. Esinevaid kirjanikke ja luuletajaid tutvustas kuulajaskonnale osavasõnaliselt ja humoorikalt Ilmar Külvet.

Pedro Krusten, kes pühitseb peatselt oma kaheksakümnendat sünnipäeva, luges ette ühe kirjandusliku veste.

Ilmar Mikiver, kellelt möödunud aastal ilmus luuletuskogu „Kirves ja tuiksoon", etles kolm enda uut luuletust. Urve Karuks luges mitmed palad oma mõlemist seniilmunud luuletuskogust. Arvi Kork-Tinits luges katkendi oma raamatust „Relvalood" ja Raimond Kolk peatüki romaanist „Mõned päevad Septembris" ning võrumurdelisi luuletusi. Jyri Kork esitas mitmed oma seniavaldamata luuletused, nende hulgas poeemikatkendi maailmaruumilennust. Kirjanike esinemise lõpetas Ilmar Külvet humoristliku vestega.

Kohal viibisid ka mitmed teised kirjandusinimesed, keda oleks saanud kirjanduslikku pealelõunasse lülitada, nagu sõjaraamatute autor Heino Susi, Aarand Roos ja hiljuti Eestist Washingtoni saabunud luuletaja ja tõlkija Peeter Ilus.

Suur osa kultuuripäevalistest kogunes ühisõhtusöögile ja sellele vahetult järgnenud kontserdile.

Õhtusöögi vahelduseks astus kõnepulti Torontost saabunud kirjanik Arvi Kork ja jutustas jahimehelugusid Kanada metsadest.

Kontserdiosas esines Esto-Atlantise koor New Yorgist, mida vaheldumisi juhatasid Katrin Kuuskne-Veski, Erik Veski ja Krista Altok. Esitati eesti laule nagu „Midrilinnu mäng", „Kaerajaan", „Varas", „Ma kõndisin vainul", „Virulaste tants" „Pulmalaul", „Pill ol' helle" ja „Tuljak".

Erik ja Katrin Veski esitasid klaveriduetis rikkaliku valiku meisterlikult musitseeritud palasid autoritelt Bach, Beethoven, Schubert, Grieg, Fauré ja Saint-Saens. Torontost kohalesaabunud rahvalaulja Reet Hendrikson kandis kitarri saatel ette eesti rahvaluulerepertuaari. Baar oli avatud.

Kultuuripäevadel esinejaid. Paremalt: R. Kolk, Urve Karuks ja I. Mikiver.

Kultuuripäevade teisel päeval oli paralleelkava eesti ja inglise keeles. Mõlemad programmid leidsid aset Washingtoni eeslinnas asuva Marylandi Ülikooli ruumides. Ingliskeelses programmis näidati Elmar Epneri poolt koostatud filmi „The Estonian Heritage" (Eesti pärimus) mille valmistamist oli toetatud Ameerika riigi poolt etnilistele gruppidele määratud summadest.

Marylandi Ülikooli sotsioloogia õppejõud Tõnu Parming rääkis eesti rahvusgrupi ajaloost Ameerika Ühendriikides ja Arvi Kork vestles oma kirjanikutööst.

Reet Hendrikson tutvustas eesti rahvamuusikat.

Liivi Jõe ja Jaak Rakfeldt näitasid valguspiltide sarja tänapäeva Eestist, mille muusikaliseks tagapõhjaks oli valitud nõukogude eesti heliloojate loomingut nii klassikalise muusika, koorilaulu kui popmuusika vallast. Projekteeritud slaididel võis näha Tallinna, Tartut, Viljandit aga ka võtteid loodusest ja kolhoosist. Peamiselt enda võetud pilte kommenteerisid mõlemad sarja koostajad.

Eestikeelse kava avas luuletaja Urve Karuks, esitades üllatavalt põhjaliku ja avameelse sissevaate oma luuleloomingu tekkeloosse, tagapõhja ja kavatsustesse. Sellist selgitavat, kohati isegi pihtimuslikku ülestunnistust ja ülevaadet luule mõjureist ning ajendeist kuuleb haruharva. Mitmed üksikluuletused autori mõlemist seniilmunud luulekogust „Savi" ja „Kodakondur" leidsid üksikasjalikku selgitust nii sõnastuse kui tähenduse aspektidest vaadatuna.

New Yorgi Linnaülikooli professor Mardi Valgemäe referaat oli pealkirjastatud „Kolmkümmend aastat Nõukogude Eesti dramaturgiat" ja selles leidis käsitelu kogu sõjajärgne eesti näitekirjandus alates August Jakobsonist ja Juhan Smuulist kuni uute silmapaistvate näitekirjanikeni nagu Paul-Eerik Rummo, Enn Vetemaa ja Rein Saluri.

Rootsist kohale kutsutud kirjanik ja luuletaja Raimond Kolk andis suurepärase ülevaate tolleaegste noorkirjanike elust, mõtetest ja kirjanduslikest pürgimustest ning saavutustest Rootsis kohe pärast pagulastena kuningamaa pinnale saabumisest Teise maailmasõja keerises ja mõned aastat pärast seda.

Algsed juhuslikud töökohad, rändamine ühest linnast teise, kogunemine Stokholmi, sealne eesti poliitiline ja kultuuriline elu, esimesed Rootsis ilmunud eesti kirjanduslikud väljaanded, esimesed raamatud, luulekogud.

Kõik see oli lähemates üksikasjades peagu tundmatu Ameerika mandril viibinud kuulajaskonnale, kes ettekannet jälgisid suure huvi ja tähelepanuga. Erilist tähelepanu osutas referent kirjanduslikku rühmituse „Tuulisui" tegevusele, kes endis a. 1945 välja koguteose „Homse nimel" ja ajavahemikul 1948—1950 kultuuriajakirja „Sõna". Kolga loengus leidis selgitust Kalju Lepiku, Maret Suits-Elsoni, Ilmar Talve, Ilmar Laabani ja Kolga enda kõige varasem loomingujärk ning selle ühiskondlikud ja psühholoogilised ajendid.

Kultuuripäevade teise päeva sisutiheda eestikeelse kava lõpetas laudkonnavestlus teemal „Eesti kultuuri säilumise ja arenguvõimalused Eestis ja paguluses teineteisest eraldatuna". Laudkonna moodustasid: Ameerika Hääle eestikeelsete saadete toimetuse juhataja Ilmar Mikiver, kes ühtlasi toimis laudkonnavestluse moderaatorina, kirjanik Raimond Kolk, luuletaja Urve Karuks, sotsioloog Tõnu Parming, kunstiajaloolane Eda Sepp, kirjandusteadlane Mardi Valgemäe ja hiljuti Eestist Ameerikasse ümber asunud üliõpilane ja kirjamees Peeter Ilus.

Vestlusaluse teema ümber on mõtteid vahetatud ja piike murtud juba pikemat aega küll igasugustel konverentsidel ja ajakirjanduse veergudel. Ilmselt on see üks kõige pakitsevamaid probleeme väliseestlaste kultuurilises ja ühiskondlikus elus.

Üldiselt võttes on see teema liiga laialdane, laialivalguv ja seejuures äärmiselt komplitseeritud selleks et seda vähegi ammendavalt pooleteisttunnise arutluse ja küsimuste-vastuste perioodi jooksul käsitleda.

Laudkondlased said esile tuua vaid mõningaid huvitavaid mõtteid ja seisukohti ning vastata mõnedele kohalviibijate poolt esitatud küsimustele ja kommentaaridele. Kõik neist näisid pooldavat sidemete pidamist ja arendamist kodumaaga ning ka kuulajaskonnast ei rääkinud keegi sellele otseselt vastu. Mäido Kari siiski küsitles, kas on õigustatud ja realistlik Tõnu Parmingu poolt esitatud seisukoht, milles Parming jagas välismaal viibivad eestlased kahte ossa — nendeks kes tegutsevad kultuurilisel alal ja nendeks, kes tegutsevad poliitilisel alal.

Laupäeva õhtul peeti meeleolukas Kultuuriball Holiday Inn'i suures peoruumis, millest 160 kultuuripäevalist osa võttis. Balliga oli ühendatud pidulik õhtusöök.

Ballikülalistele esinesid lauluansambel „Tuul" New Yorgist ja Juilliardi muusikakoolis õppiv tantsijanna Kati Lind koos oma partneri Keith Martiniga.

Pühapäeva peeti kontsert-jumalateenistus Marylandi Ülikooli kirikus. Teenisid kohalike Baltimore ja Washingtoni eesti kirikute õpetajad Max Saar ja Rudolf Troost ning Marylandi Ülikooli luteriusu pastor Elizabeth Platz. Orelit mängis Silvi Valge. Oli ette nähtud Esto-Atlantise koori esinemine, kuid selle koori liikmetest oli vaid pooltosinat kirikusse ilmunud. Tekkinud probleemist saadi üle kohalikke lauljaid täienduseks kasutades ja kontsert toimus siiski.

Hästi kordaläinud Washingtonis aset leidnud ürituse Kultuuripäevad-77 peakorraldajaks oli Tõnu Parming. Kultuuripäevad õnnestusid ka majanduslikult, kusjuures majandusasju korraldas Virko Keder. Päevade ettevalmistamisel ja edukal läbiviimisel olid tegevad Ive Leesment, Ene Ambre, Piret Ilus, Ilo-Mai Lipping, Mai-Kaja Kork, Jaan Toots, Ilmar Mikiver, Peeter Ilus, Agu Ets jt. Järgmisel kevadel peetakse traditsiooniks kujunenud Kultuuripäevad jälle New Yorgis.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 5. mail 1977 — Thursday May 5, 1977

KIREV MAAILM

VIIN — Austrias loodud „Uue Õiguse ühing" paneb muretsema demokraatliku korra eest seisvad parteid, kes nõuavad karmilt uusfashistliku tegevuse lõpetamist. Endised austria koonduslaagrite vangid ja Austria sõjaaegsed põrandaaluse liikumise liikmed on uurinud uue ühingu tegevust ja märkinud selle natsistlikuks. Ühingu nimeks on Uue Õiguse tegevusrühm ja selle filosoofia järgneb väga lähedalt Adolf Hitleri ideoloogiale ja toetab eliidi eriõigusi. Rühmal on soov esitada oma kandidaate ülikooli valimistel, aga ei ole veel kindlad, kas neid lubatakse. Rahvuslik õpilasühing nõuab nende keelustamist, aga Viini ülikooli president soodustab fashistlike kandidaatide valimisõigust, et laskem valijail otsustada. Siiani pole ükski selletaoline grupp saanud oma kandidaati ülõpilaste parlamenti.

AUSTIN — Ameerika turistide huvi igat liiki suveniiride vastu on tohutu. Seda nõrkust hakkas ära kasutama üks Texase kompanii, mille moodustasid keegi fotograaf, kunstnik ja kuulutusfirma agent. Nad koguvad karjamaadelt loomasõnnikut, kuivatavad selle ära, värvivad üle ning panevad raami alla. Seda müüakse suveniirpoodides kui ehtsat Texase loomasõnnikut („Authentis Texas Longhorn Chips)" hinnaga $24.95 tükk.

Kaks omapärast teatrietendust

Kuigi aprillilõpp juba eeldab teatrihooaja sulgemist, on Toronto teatrielu nii elujõuline ja aktiivne, et sulgemise asemel toimuvad uued esietendused ja tähelepanu leidnud lavastused, pealegi veel sellised omapärased tööd nagu Quebeci kirjaniku Jean Barbeau „A Binge" ja Tom Stoppardi näidend „Travesties". Mõlemad Toronto Art Productions lavastusel.

„A Binge" on humoristlik aga traagiline farss kahe Montreali töötu prantslase elust, kelle ainsaks tegevuseks on istuda kõrgel majaesisel trepil ja oodata telefonikõnet töökoha pakkumise teatega. Ooteaega kasutatakse õlle joomiseks, mis tingib purjujäämise ja prügikottide laiali pildumise ja lõhkumise, nii et lava katab näidendi lõpuks jalapaksune prügikord milles siis püherdatakse. Näidendi keel on võrdlemisi vulgaarne. Selles on peidetud protest suurettevõtete, kõrgpoliitika, valitsuse ja politsei vastu. Näidend on kirjutatud enne 1976 kuid on mõneti ennustuslik, näidates valimistega tekkinud olukorda, kus pealkirjaks võinuks olla „Renè ootel". Nüüd mil oleme teadlikud Quebeci probleemidest näeme näidendis kergesti kuidas elu on seotud poliitilise, kultuurse, sotsiaalse ja majanduslike probleemidega, mille põhiline joon on separatistlik.

„Travesties" on saanud seni väga kõrgeid hinnanguid ja seda peetakse kui üht tähelepanuväärset viimase aja lavateost, millele on auhindu antud. Kolmetunnilise kestvusega, muusikaga ja tantsudega täiendatud kirjandusteoses on kasutatud ajaloolisi isikuid ja neid sageli just vääras mõistes. Kuigi lavatehnilised võtted on head, muutub etendus siiski väsitavaks. Näidendi peakujuks on inglise konsul Henry Carr I maailmasõja ajal Shveitsis, kelle otsustada oli Lenini Shveitsist Venemaale revolutsioni tegema saatmine või mittesaatmine. Kahjuks tuli juhis mittesaatmiseks Inglismaalt liiga hilja. Enne oli plommitud vagun hakanud läbi Saksamaa veerema. Teisteks ajaloolisteks isikuks on iiri kirjanik James Joyce ja rumeenlane Tristan Tzara, dadaistliku kirjandusvoolu looja.

Kahes lavastuses on häid näitlejaid kelle lavalooming kahtlemata jätab imetlust ja on meeldejäävad. Esimeses Allan Royal ja Jean-Pierre Piche, teises Barry Morse, Neil Munro, John Swindels jt.

Täna on juttu

Inimene ikka veel looduse armualune

Suured kliimamuudatused tekitavad Ühendriikides lahendamatuid probleeme

Praegu seljataha jäetud talv on olnud erakorraline. Aastatega tuntuks saanud kliimatingimused on teinud ebatavalisi käike ja ajanud segi inimeste elukorralduse, aga kutsunud esile ja tekitanud mitmeid probleeme, mis sellisele suurriigile nagu Ameerika Ühendriigid on raskesti lahendatavad. Kõigepealt aga näitavad need, et inimene on ikka alles looduse armualune.

Portlandi lennuväljale lähenedes on võimatu jätta tähelepanemata Mount Hood'i ja Mount Jeffersoni üle 3000 m kõrgeid mäetippe, mis valitsevad Oregoni osariigi suurima linna ümbruse maastikku. Regulaarne reisija märganuks, et nende tipus polnud tänavu igilund nii rohkesti kui tavaliselt. Ja see ei näinudki igilumena. Hoolikamalt vaadates selgus, et see sulas täie hooga tänavu märtsis valitsenud ebatavaliselt soojade ilmadega, millist pole Oregoni osariigis kogetud 200 aastal.

Põhja-Dakotasse, Kaljumägestikku ja Utah'isse lubati aprilli alul lumetuiske.

Pikaajaline ilmaennustus lubas ka lumetorme ja aprilli esimesel nädalal valitsenud normaalseist soojemate ilmade muutumist. Kuid tegelikult on vaja palju suuremaid sadusid kui paaripäevaseid lumetuiske, et päästa Ühendriikide lääneosa tõsise põua eest.

Oregoni kaks miljonit elanikku saavad oma ülalpidamise põllumajandusest ja metsandusest. Kui ei ole lund, pole ka kevadist suurvett. Oregoni elanikud pole ainult murelikud, vaid otse hirmunud. Mount Hood kuulub Kaljumägestikku ja normaalsel aastal on selle kärestikud jõulised kosed. Käesoleval kevadel pole need olnud suuremad kui väiksed ojad. Willamett'i jõe voolus on normaalselt 7000 kuupjalga sekundis Portlandi kohal, ässja see oli vähenenud 6100-le kuupjalale.

Oregoni probleemid on sümptoomilised kogu Ühendriikide lääneranniku osariikidele Montanast ja Washingtonist põhjas, Uus Mehhiko, Arizona ja Kaliforniani lõunas.

Kui saabutakse neisse Ühendriikide osadesse kuuldub kõijal sama kurtmist. Veeta kevadel võib olla pikaajaline mõju lääneosariikide ja mägestikualade majandusele.

Ilmastikuolud on olnud erakordsed. Cook'i laht Alaskas ei jäätunud tänavu talvel. Koerakelkude maailmameistrivõistlus tuli pidada lumel, mis oli toonud Anchorage'i poolsaare siseosast. Anchorage'i siiski kuivus ei vaeva, lume asemel on nädalaid sadanud vihma.

Ühendriikide lääne osariikide veepuudusest rääkides on tähelepanu viimasel ajal langenud Kaliforniale. Põhjused on ilmsed. Osariik on maa tihedamini asustatud ala Kaljumägede ja Vaikse ookeani vahel. See on ka lääneranniku puuvilja ja juurviljakasvatuse keskus.

Kalifornia hädad annavad end peagi tunda ameeriklaste elatisvahendite hindades, põhjapoolsete osariikide veepuudus tundub juba alumiiniumi- ja paberitööstuses.

Jätkuv veepuudus võib tõsta paljudel tööstusaladel hindu, põhjustada tööpuudust ja tekitada lisanduvat inflatsioonisurvet.

Suurimaks põhjuseks on, et paljud lääne osariigid kasutavad peaasjalikult veejõust toodetud elektrit. Mõjud on juba tunda Seattles. Washingtoni osariigis, kus linn kavatseb kahandada tänavavalgust kolmandiku võrra. Kohalik elektriühing katsub õpetada elanikke kasutama tushi vannitegemise asemel, sest ühe sooja vee galloni saamiseks läheb vaja 72 gallonit vett elektrienergia tootmiseks.

Üks kaunemaid Ühendriikide turismialasid, Monterey, Kalifornias, ratsioneeris juba veetarviduse.

Perekonna veetarvitamiseks lubati 50 gallonit päevas, mis on ainult natuke rohkem kui ameerika pesumasin tarvitab üheks pesukorraks.

Kuberner Edmund Brown'i ütelusel Kalifornia kavatseb veelgi vähendada isikukohast veekulutamist kogu osariigi ulatuses. Põud on suurim Kalifornia kirjapandud ajaloo kestel. Kohalikus veehoidlas on varsti järel ainult ühekuine veenorm, kui mitte uusi sademid ei tule ja selle all mõeldakse korralikku paaripäevase kestvusega vihma.

Oregoni kuberner Bob Straub teatas oma osariigi elanikele, et vee säästmisega tuleb ilmselt alata suvel. Normaalselt saadakse Oregonis vett rohkest vihmast, kuid nüüd pidi kuberner kinnitama, et osariik on vee osas juba hädaolukorras. Enamuses osariigi jõgedes vool on vaid 3—22% normaalsest. Straub arvas, et 4800 töökohta on juba kaotatud, samuti kui üle 100 miljoni dollari põllumajanduslike sissetulekute maksutuludest. Kaotus võib tõusta 372 miljoni dollarini kevade jooksul.

Kuberner Straub on teatanud, et osariik on kriitilises olukorras. Samuti on ta olukorrast informeerinud keskvalitsust Washingtonis. Kuid nagu mõned teised kubernerid on ka ta kibestunud keskvalitsuse suhtumisest kogu küsimusse.

Keskvalitsus võib anda abi ainult siis kui põllumajandus ja tööstus on juba kannatanud tõsiseid lööke mingisuguste looduslike õnnetuste tõttu.

Kuberneril oli hiljuti äge nõupidamine siseministri Cecil Andrusiga Denveris. Andrus on ise kartuliosariigi Idaho endine kuberner. Ka see osariik kannatab põua tõttu. Colorado pealinn oli sobiv koht nõupidamiseks. Linn asub Kaljumägede jalal. Peale Denveri ei ole muud kui mäed ja tühimaad Kalifornia roheliste väljadeni. Need mäed annavad vett Kaliforniale, Nevada ja Arizona põldudele ja tööstusele enne kui need laskuvad Vaiksesse ookeani. Kui Colorado ja naaberriigi Utah'i mägedes pole kiillalt lund, siis neil ümbruskonna põllumaadel ei võrsu kevadel vili. Need samad mäed annavad „toitu" Roosevelti, Coolidge'i ja Yuma tammidele Arizonas, mis on ehitatud tühimaadele niiskuse juhtimiseks.

Denveris pole möödunud talvel olnud tavakohast lund. Seda on ka ebatavaliselt vähe sellest kõrgemale tõusvais mägedes. Suusatamiskeskused — Ühendriikides on üle 8 miljoni suusataja — on pidanud uksed sulgema. Samas on ka töötus suurenenud. On võimalik, et Coloradost ei jätku vett teistele.

Lumel on talvine kui ka suvine tähendus. See pole ainult suusatajate rõõmuks. Rohke lumevaip hoiab maapinna soojemana ja nullkraadile lähedal. Kui lund ei ole, jäätub maa sügavalt ja sügisorased võivad hävineda. Nisukasvatajad Põhja-Dakotast Kansaseni on teadlikud sellest, mis juhtus nende venelastest ametivendadele vaid mõned aastad tagasi, mil lumekord N. Liidu nisupõldudel oli vaevalt tolli paksune ega polnud küllalt paks orast pakase ja tuulte eest varjama.

Ühendriikide farmerid on nüüd saanud näha omi põlde kannatamas samas olukorras.

Probleem on see, et kui maa jäätub ja mõnes kohas see ongi juba jäätunud, siis kevadiste soojade ilmade tulles lumi sulab enne kui maa on veel jääs, mistõttu vesi ei imbu maasse, vaid valgub lähemasse jõkke.

Siis kui maapind jõuab sulada, pole niiskust enam talinisu jaoks säilinud.

Ühendriikide lääneranniik on äkki taibanud, et seal ei ole mingisugust ettenägelikku veepoliitikat ja et selle kujunemine võib olla veel kaugel. Hädaolukord on küll mõned kohad sundinud ühiseks jõukogumiseks ähvardava olukorra kergendamiseks, kui mitte muus, siis keskvalitsusele ühiselt sõrve avaldamiseks. Carteri valitsuse algus on mõnele lääneosariigile olnud pettumuslik, sest vähe enne Denveri nõupidamist selgus, et Carter kavatseb oma kokkuhoiupoliitika huvides osa veehoidlate projekte kavast ära jätta. Suurim neist on Arizona 1,6 miljardi dollariline kesktammide grupp.

Keskvalitsuse rahalise abi saamine pole ainus raskus. Riigivõim Ühendriikides on hajutatud. Ei ole poliitiliselt hõlbus ehitada ühte osariiki tammisid, mis teeniksid ka teise osariigi huvisid. Samuti tuleb arvesse võtta keskkonnakaitsjate rühma, sest see on Ühendriikides nii tugev, et see võib tekitada viivitusi, kui mitte otseselt tühistada kavandatud paisjärvede ja tammide ehitamise mägedesse looduskaitse põhimõttel.

Veevarude pärast on tekkinud juba tülisid. Kui tehti ettepanek, et vett pumbatakse Columbia jõest Yakima oru puuviljaaedade niisutamiseks, siis kohtas see tugevat vastuseisu. Teised jõe kasutajad leidsid selle olevat nende huvisid puudutava ja nende õigusi kahjustatava.

Selle talve erakorraline ilm, mis kandis lääne mägede normaalse lumerikkuse idaranniku tööstusaladele, võib ka edaspidigi erakordseks kujuneda.

Ameeriklaste veekasutamine on eurooplase mõõdupuuga mõõtes väga raiskav. Nende nõudepesuja pesumasinad on kaks korda nii suured kui Euroopas. Ühendriike külastaja ei saa jätta märkamata, et alles nüüd on riik ja rahvas saanud teadlikuks oma loodusvaradest ja nende piiratusest, kuigi pole veel osatud otsesesse tegevusse astuda. Reklaamtuled säravad ikka veel taevas kuigi räägitakse elektri ja gaasi kulutuste vähendamise vajadusest. Üldiselt arvatakse, et vee- ja kütteainete kulutamisele piiripanekuks tuleb võtta kasutamisele seaduslikud eeskirjad. Siiani on ameeriklane pidanud omale kohaseks kulutada nii palju odavat vett ja kütteainet kui ainult jaksab. Nüüd on juba kitsamas ulatuses mõningaid piiramisi tehtud. Nii poleks mõne aasta eest veel keegi uskunud, et Kalifornias autopesemine kuulub kitsenduse alla.

„Ühendriikides juhtunud ilmamuudatuse täielik tähendus selgus mõned päevad tagasi. Pehmel märtsikuu päeval Anchorage'is tõusin New Yorki minevasse lennukisse. Lendasime läbi mustade pilvide ja laskusime jäisele Kennedy lennuväljale. Atlandi rannad olid sama lumevalged kui Vaikse ookeani rannad päikses valgeks pleekinud liivast. New Yorgis sadas lund kuid inimesed polnud sellest rõõmsad. Läänes aga palvetatakse, et sajaks palju, palju rohkem lund," lõpetab olukorda analüüsinud ajakirjanik.

MÜÜA
KASEKÄSNA
Küsida Andy, tel. 416/259-6892
Aadress: 34, 36th St. Toronto, Ont. M8W 3K9

Torontos äsja toimunud Eesti Abistamiskomitee Noorte Talentide Õhtu esinejaid. Istuvad vasakult: Silvia Mullaste ja Sarah Pihel, seisavad Heidi Klamas ja Heidi Laikve. Foto: Inga-Pia Korjus

Probleeme Lääneranniku Eesti Päevadele sõidu korraldamisel

Teatavasti toimus Torontos hiljuti Lääneranniku Eesti Päevadele lennuhuviliste koosolek, kus otsustati kasutada odavat 222-dollarilist lennuvõimalust. Inimesi paluti kohe sissemaksud teha. Kõik kohesed registreerijaid said reservatsiooni. Hiljem võeti aga käigust ära kaks lennukit ja sellega ühenduses ka odavad lennuvõimalused meile soovitud ajal. Sellepärast on ligi 70-ne inimese sõiduküsimus peaaegu lahtine.

Möödunud kahe nädala jooksul on mitmesuguseid võimalusi uuritud ja ka mõjukas pöördumine CP lennuliini poole odavama sõidu saamiseks on nurjunud. Sellepärast soovitame lende Toronto-Vancouver-San Francisco-Toronto või Toronto-Vancouver-Los Angeles-Toronto. Esimene neist maksab $313.50 pluss $8 taks, teine maksab $320 pluss $8.

Mõlemal puhul ei ole tähtis grupisõit, kuid Los Angelesis või San Franciscos peab olema vähemalt ühe öö.

Ümber USA on lendajail ka võimalus varem koju jõuda. Selle skeemi alusel on minimaalne äraoleku aeg 7 päeva kuna $222-lise lennu puhul on see 10. Seega võiksid ka kõik uued registreerijad Vancouverisse Torontost ära sõita eestlaste põhigrupiga reedel, 9. juuli õhtul. Sellele grupile korraldab bussisõidu ülikooli ööbimiskohtadesse L. E. P. peakomitee.

Eesti Päevad Vancouveris lõpevad balliga reedel, 15. juuli öösel. Järgmisel hommikul algavad tagasisõidud.

Kuigi võimalusi on rohkem, soovitame inimesi registreerida Vancouver-San Francisco lennukile, mis lahkub kell 2.15 p. l. ja on San Franciscos kell 4.20 p. l.

Lend Los Angelesesse lahkub kell 3.30 p. l., milline on L. A.-s kell 6 õhtul. Lend Los Angelesest Torontosse kell 1.30 p. l. — Torontos kell 8.45 p. l., San Franciscost kell 1.10 p. l. ja Torontos kell 10.19 p. l.. Seega Los Angelese lennuühendus on pisut parem.

Palutakse reservatsioonide tegemiseks kohe ühendus võtta Edward Tidey, Lawson, McKay Tours, 11 Adelaide St. W., Suite 903, Toronto, tel. (416) 364-0622.

Odavad tubade reservatsioonid koos sissemaksudga Vancouveri ülikooli maa-alal tulevad teha enne 1 juunit. Toronto jaoks on esialgselt kinni pandud 200 ekstra tuba. Võtta ühendus: H. Muld, 7362 Sussex Ave., Burnaby I, B. C. tel. (604) 434-1466.

EESTI LIIT KANADAS
JUHATUS

Õigusteadlaste Ühingu koosolek

Eesti Õigusteadlaste Ühing Kanadas pidas oma järjekordset koosolekut laupäeval, 30. aprillil abiesimehe Evald Tikenbergi majas ja tema perekonna hoolega oli osavõtjatele ja nende abikaasadele samas korraldatud ühine kohvi. Ühiselt kuuldati ka Juhan Käis'i referaati, milles ta käsitas meie riigi üksikuid episoode meie rasketel aegadel. Ettekannet kuulati suure huviga.

Peakoosolek kinnitas üksmeelselt kõik eelmised aruanded ja võttis üksmeelselt vastu ka uue eelarve, mis on sisuliselt eelmiste aastate ulatuses. Liikmemaksuks määrati endiselt $2.00 aastas.

Uhel häälel valiti juhatus ja revisjonikomisjon endises koosseisus tagasi. Uusi liikmeid loodetakse nii vanade kui ka noorte juristide hulgast. Sellel koosolekul oli juures kolm uut liiget.

Nalja

„Ema, miks sa papaga abiellusid?"

Ema vaatab laste poole ja ütleb siis mehele: „Näed sa nüüd, isegi lapsed hakkavad seda juba imestama."

*

Shotimaal ilmub ajalehes kuulutus:

„Vähetarvitatud hauakivi müüa. Sobib James McPearsoni nimelisele mehele, kes sündinud aastal 1905."

*

Misjonär kohtub kõrbeoaasis lõviga. Ta näeb, et olukord on lootusetu, langeb põlvili maha ja hakkab palvetama. Lõvi laskub samuti põlvili ja hakkab midagi mõmisema.

„Oh, kui armas!" ütleb misjonär, „see on ju usklik lõvi."

„Ära sega," ütleb lõvi, „ma loen praegu söögipalvet."